

Primorski dnevnik

Poština plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo - Cena 50 lir

TRST, nedelja, 16. oktobra 1966

Leto XXII. - Št. 238 (6525)

Bilo je pred sto leti

Bilo je pred sto leti — točno prihodnjo sredo bo obletnica — ko so tudi prebivalci Beneške Slovenije strnjeno glasovali proti reakcionarni Avstriji, ki jim je vzela večstoletne avtonomne pravice v prepičanju, da jim jih bo konstitucijska Italija vrnila, da bodo v novi zedinjeni Italiji uživali politično in narodnostno svobodo. Ta pomemben dogodek bo letos ob stoletnici podčrtal s svojim obiskom v Furlaniji in še posebej v Vidmu in Cedadu sam predsednik republike. In tudi potomci tistega slovenskega prebivalstva, ki je glasovalo pred sto leti za državo, katere poglavar je sedaj predsednik republike, ga bodo ob tej slovesni priložnosti pozdravili.

Vendar pa se bodo njihove misli in čustva v marsičem razlikovala od misli in čustev prebivalstva ostalih krajev, ki so se takrat otreli reakcionarne Avstrije in njenega zagnanega dela tako imenovane »Lombardsko-beneške kraljevine« in avstrijskega cesarstva. Če novega ne bomo povedali, če tudi ob tej priložnosti zapišemo, da je vzrok teh različnih misli in čustev, grenka ugotovitev, da beneškim Slovincem nova Italija ni vrnila tistih pravic, ki jih je Beneška Slovenija več stoletij uživala, temveč je odpravila še zadnje sledove, ki bi lahko pričali o politično upravni avtonomiji dežele in o narodnem in jezikovnem značaju njenih prebivalcev.

Tako se je zgodilo, da so že takoj po priključitvi v Spetru Slovenov, ki je bilo starodavno naravno središče bližnjih slovenskih občin, ukinili tamkajšnji komisarjat in druge upravne urade in pustili le — davčni urad. Za naslednje leto pa so kraj prekrstili iz »San Pietro degli Schiavoni« v »San Pietro al Natisone«. Beneški Slovenci so zaman zahtevali šole v materinem jeziku; tudi zahteva, da bi se slovensčina poučevala vsaj poleg italijanske ali da bi se slovenski otroci učili italijanske s pomočjo slovenskega jezika, je bila zavrnjena, čeprav so posamezni učitelji (na pr. v Reziji) to metodo začeli uporabljati na lastno pobudo zaradi nemočnega stanja v šoli, toda oblast jih je strogo posvarila in obtožila, da širijo separatizem. Čitanje poljudno-znanstvenih in leposlovnih knjig Mohorjeve družbe pa je del videmskega in celo florentinskega tiska proglasil za »protidržavno agitacijo«. Pozneje, proti koncu prejšnjega stoletja, pa je neki kraljevi komisar zahteval od vlade posebno navodila, ko je zvedel, da se v njegovem kraju uporabljajo slovenski katekizmi. Tako se je celo zgodilo — kot piše Carlo Podrecca v svoji knjigi »Slavia Italiana« leta 1884 — da je sodnik zagrožil slovenski stranki z zaporom, ker se ni znala izražati v italijanskem.

Odkar je prišla Beneška Slovenija pod Italijo, je bil tako slovenski jezik potisnjen iz vsega javnega življenja. Ohranil se je samo okoli domačega ognjišča in v cerkvi. V cerkvi so beneški Slovenci slišali pridigo in evangelij v svojem jeziku in tudi skupne molitve so bile slovenske. Toda jezik, ki so ga slišali v cerkvi, je bil velikokrat močno pokvarjen. Kajti nastavljali so v slovenskih župnijah in kaplanijah tuje duhovnike, ki so se le za silo naučili slovensčine, tako da je bil njihov jezik čudna mešanica slovensčine, italijanske in furlanščine, ki je domačini niso mogli razumeti. Manjkalo jim je tudi potrebnih knjig in vsak duhovnik si je sam po svoje priredil svoj prevod. Toda to je bil samo prehodni korak, ki naj bi pripravil odpravo slovenskega jezika tudi v cerkvi sploh. Postopek je bil dokaj preprost. Usmakli so postopoma slovenske duhovnike ali duhovnike, ki so se bili kolikor toliko naučili slovensčine, in jih nadomestili s takimi, ki niso znali in tudi se niso hoteli naučiti jezika svojih vernikov. Zaradi tega so že leta 1866 pre-

nehale slovenske pridige v Praprotnem, Romandolu, Černej, Teru, Podbrdu, Steli in Plepaju, leta 1870 pa v Zavrhu in Brdu, deset let pozneje tudi v Malini in čez nadaljnjih pet let v Brezjah, Tajpani in Krnicah. Sledili sta leta 1890 cerkvi v Viskorši in Viventu in leta 1900 cerkve v Bregu, Podvratu, Porčinju, Subidu in Ravenci. Enako je utihnila slovenska beseda pri pridigah leta 1910 v Solbici in 1919 v Kodermachi in na Stari gori. Kar je ostalo, je uničil fašizem v času med prvo in drugo svetovno vojno.

Vendar so se vsi raznarodovalni poskusi izjalovili. Leta 1901 je narodno štetje, ki je bilo tudi po sodbi nekaterih italijanskih piscev nepravilno, ugotovilo, da govori slovenski jezik 5776 družin ali 36.176 oseb. Po prvi svetovni vojni je nastopil fašizem in pač ni potrebno tudi tokrat navajati posledic njegovega raznarodovalnega terorja. Vendar pa je prav, da omenimo vsaj en dogodek. V avgustu leta 1933 je videmski prefekt ukazal vsem duhovnikom v Beneški Sloveniji, da morajo prenehati s pridigami, petjem in molitvami in čitanjem evangelija v slovenskem jeziku. Duhovniki so se najprej zaman obrnili na videmskega nadškofa, pozneje pa na Vatikan, ki je dal tak odgovor, da je nadškof izdal navodila, da ne smejo biti več pridige v drugem jeziku kakor v italijanskem in da tem ne sme slediti niti kratek izveček v slovenskem jeziku, ki so ga dovolile fašistične oblasti. Edino glede verskega pouka najmlajših otrok je dopuščal še do neke mere rabo slovensčine. Duhovniki pa, ki so se obrnili na Vatikan, je pokaral. Toda oblasti in nadškof so šli celo preko teh ostrih odredb: najprej s preiskavami po hišah in z »pomini«, ki ga je bil deležen celo 70-letni msgr. Ivan Trnko, potem pa so prepovedali tudi slovensko cerkveno petje. Leto pozneje — v februarju 1934 — se je zgodilo, da so fašisti na sestanku v Sv. Lenartu prisilili šest slovenskih du-

(Nadaljevanje na 2. strani)

OB STOLETNICI PROSLAV PRIKLJUČITVE BENEČIJE ITALIJI

Predsednik republike Saragat obišče od 19. do 22. videmsko in goriško pokrajino

27. novembra bo na upravnih volitvah glasovalo 1.546.452 volivcev - Funkcionarji ministrstva za predstave obtoženi goljufij - Ustanovljena »marksistično-leninistična« prokitajska stranka

RIM, 15. — Predsednik republike Saragat bo ob zaključku letošnjih svečanosti ob stoletnici priključitve Benečije k Italiji uradno obiskal od 19. do 22. oktobra Furlanijo. Predsednik republike je marca že obiskal druge beneške pokrajine in Mantovo.

Saragat bo odpoštoval iz Rima z letalom v sredo, 19. oktobra popoldne in bo prispel na letališče Rivolto pri Vidmu. Se isti večer se bo sestal s prvo skupino deželnih oblastnikov, pokrajine in mesta.

V četrtek zjutraj bo sprejel predstavnike oblasti in župane iz Furlanije, nato pa si bo ogledal razstavo furlanskega slikarstva iz 17. stoletja. Po položitvi venca na spomenik padlih bo svečanost na videmskem gradu.

Popoldne bo predsednik republike obiskal Osoppo, kasneje pa Tolmeč, glavno mesto Karnije. Od tam se bo odpravil v Cedad, kjer bo ostal eno uro in kjer se bo sestal s predstavniki krajevnih oblasti in kjer bo poslušal pozdrav prebivalstva.

Zvečer se bo Saragat vrnil v Videm, od koder se bo v petek zjutraj odpravil v Pordenon, kjer si bo med drugim ogledal znano veliko podjetje gospodinjstkih strojev. Popoldne bo v Torviscosi, nato pa si bo ogledal Oggle. V soboto zjutraj bo v Trzinu in kasneje se bo odpravil mimo obojestranskega središča v Gorico. Na prefekturi se bo Saragat sestal z župani in s predstavniki krajevnega gospodarstva, po o-

uslužbenec ali bivši uslužbenec ministrstva za turizem in za predstave. Obtoženci so naslednji: Attilio Brasileo, generalni ravnatelj ministrstva, Tito Chelazzi, bivši generalni inšpektor generalnega ravnateljstva za pred-

V Gorici januarja srečanje med SKGZ in Unijo Italijanov

Pred dnevi so se sestali v Kopru predstavniki Italijanske unije za Istro in Reko in Slovenske kulturno gospodarske zveze, ki so se dogovorili, da bo tretje zasedanje izvršnih odborov obeh organizacij v januarju prihodnjega leta v Gorici. Posvečeno bo analizi sedanjega položaja obeh manjšin v luči zaključkov dveh prejšnjih zasedanj. Prvo zasedanje je bilo v Trstu; na njem se je razpravljalo o splošnem položaju in o vseh nerešenih vprašanjih, drugo pa je bilo na Reki, posvečeno šolskim vprašanjem.

Zasedanje se bo pričelo v soboto, 14. januarja popoldne in zvečer bo tudi kulturni program; nastopila bosta dva pevska zbora za vsako manjšino. Naslednjega dne, v nedeljo, bo sledila razprava in sprejem skupnih zaključkov.

stave, Franz De Biase, generalni ravnatelj, za predstave, Nicola de Pirro, predhodnik De Biaseja, Luigi Geremia, načelnik sekcije ministrstva za predstave, Emanuele Papparella, uradnik generalnega ravnateljstva za predstave, Francesco Pitilli, bivši načelnik oddelka za predstave, Sergio Ruffini, načelnik sekcije generalnega ravnateljstva za predstave, in Francesco Zarbano, knjigovodja generalnega ravnateljstva za predstave.

Obtožnica pravi, da so funkcionarji ministrstva dovoljevali subvencije gledališkim podjetjem, ki za to niso imeli pravic, in so izplačevali tudi subvencije za predstave, katerih nikoli ni bilo, ali ki so bile napravljene v nasprotju z zakonskimi določili.

V Livornu so menda že sklenili ustanoviti novo »marksistično-leninistično« stranko, ki se je pričel včeraj in se bo jutri zaključil. Uradno bodo sporočili to ustanovitev jutri na tiskovni konferenci. Mnogo se govori, da kongresu prisostvuje atase za kulturo albanskega veleposlanišaja iz kongresa poslal pozdrav tajnik albanske partije Hođa. Govori se tudi o izvolitvi centralnega komiteja, katerega tajnik bo baje Fosco Dinucci.

Francija-Bolgarija

PARIZ, 15. — Ob zaključku obiska predsednika bolgarske vlade Zivkova v Parizu so objavili skupno poročilo, ki poudarja, da je glavni smoter politike Francije in Bolgarije pomirjenje med zahodnoevropskimi in vzhodnoevropskimi državami.

Sporočilo pravi, da sta obe strani priznali, da je ustvaritev ozračja pomirjenja v odnosih med vzhodom in zahodom na evropski celini bistven smoter politike obeh držav.

Z bolgarske strani so poudarili zanimanje za razvoj politike dobrega sosedstva med balkanskimi državami in ugodne perspektive, ki jih daje nedavni razvoj. Francoska vlada je sprejela to na znanje in je priznala veliko važnost teh problemov.

Obe strani sta izrazili zaskrbljenost zaradi vojne v Vietnamu. Nato ugotavlja poročilo, da se odnosi med Francijo in Bolgarijo stalno razvijajo, in dodaja, da so v zadnjih letih znatno napredovali na gospodarskem sektorju. Predsednik bolgarske vlade je poudaril, da je za Bolgarijo važen razvoj, da je za Bolgarijo važna kmetijskih pridelkov in manufakturnih izdelkov. Pripomnil je, da bi Bolgarijo lahko v precejšnji meri kupovala material za razne naprave.

Italijanska šola na Koprskem

Na Koprskem se je pričelo šolsko leto že v začetku prejšnjega meseca in torej nekaj prej kot v slovenskiholah v Italiji. Istočasno s slovenskimi na koprskem, odnosno hrvaškimi solami na bujskem področju so se otvorile tudi tamkajšnje šole za italijansko narodnostno manjšino. O položaju in o nekaterih vprašanjih italijanskih sol smo prosili za informacije svetovalca za šolstvo za italijanske šole pri Zavodu za prosvetno in pedagoško službo, pripadnika italijanske manjšine, prof. Lea Fusilija. Rad je odgovoril na naša vprašanja.

Vpr.: Kakšen je letošnji vpis na italijanske šole na koprskem področju?

Odg.: Šolsko leto se je redno pričelo 5. septembra. Vpis je presegel vsa naša pričakovanja, saj se je v osnovne šole letos vpisalo 20 učencev več kot jih je bilo lani, v srednjih

Mešana komisija nam je za letošnje šolsko leto obljubila, da bo poskrbela učne knjige pravčasno in torej do 5. septembra. Zal pa iz nerazumljivih razlogov do sedaj knjig še nismo prejeli, kar pomeni, da že mesec in pol dijak obiskuje šolo in nimajo najnujnih učnih knjig. Lahko se domam, da se učenci, starši in učitelji stalno obračajo na Zavod za prosvetno pedagoško službo, zahtevajo pojasnila in izražajo nerazpoloženje zaradi tega stanja. Naš zavod je naredil vse korake, žal pa je nemočen in je že večkrat interveniral pri odgovornih oblasteh.

Omenjene knjige se nanašajo predvsem na pouk materinega jezika in zemljepisa ter nekaterih drugih tehničnih predmetov. Za ostale predmete pa knjige tiska Založba ERIT iz Reke in zadovoljuje potrebe naših sol. Tako je EDIT izdala za nižje razrede osnovnih sol vse učne knjige, ki pedagoško in didaktično odgovarjajo učnim načrtom in potrebam. Prejšnji sem rekel, da »zadovoljuje« potrebam, ker niti mi prosvetni delavci nismo s temi knjigami povsem zadovoljni, zlasti glede njih grafične opreme. Naša založba bo morala narediti še večje napore, da bo izboljšala te knjige.

solah pa je število vpisanih dijakov naraslo za 46.

Vpr.: Koliko je sedaj vseh vpisanih dijakov in učencev v italijanskih solah?

Odg.: Odgovor se nanaša samo na področje Koprščine, to se pravi treh občin: Izole, Koprca in Pirana, kjer je sedaj vpisanih v devetih osnovnih solah 446 učencev, v štirih srednjih solah 103 dijakov, v štirih otroških vrtcih pa je 34 otrok.

Vpr.: Kako je z učnim osebjem, odgovarja število, je zadovoljiva strokovna in pedagoška raven, kakšen je status?

Odg.: Treba je razlikovati položaj na osnovnih in na srednjih solah, ki je različen.

V nižjih razredih osnovnih sol so vsa mesta zasedena s strokovno usposobljenimi učnimi močmi, pripadniki italijanske manjšine, ki so dobili ustrežno kvalifikacijo na učiteljskih ali na višjih pedagoških zavodih. Na višjih razredih osnovnih sol, ki odgovarjajo višji nižji enotni srednji soli, pa še štirje pedagogi sedaj dokončujejo študije na višji pedagoški akademiji, tako da bo čez tri leta to vprašanje dokončno rešeno.

Za 103 dijakke italijanskih srednjih sol je 14 stalno zaposlenih profesorjev, poleg tega pa 20 honorarnih. Tukaj obstajajo resne težave, katere ne bomo mogli tako naglo rešiti in bo potrebnih več let. Predvsem zelo težko dobimo profesorje italijanske narodnosti, ker je število manjšine omejeno in še se med njo redki odločijo za pedagoški poklic. Istočasno imamo tudi težave z nekaterimi predmeti: s poukom glasbe in umetnosti, nekaterimi znanstvenimi predmeti, kot so biologija in kemija ter podobno. Zato se moramo za pouk nekaterih predmetov še vedno posluževati honorarnih moči, pa tudi nekaterih profesorjev italijanske narodnosti, ki so končali italijanske šole in popolnoma obvladajo italijanski jezik.

Vpr.: Kaj pa učni pripomočki, didaktični material in zlasti učne knjige.

Odg.: Najbolj pereče in še vedno nerešeno vprašanje predstavljajo učne knjige za osnovne šole. Zvečer nekaj leti smo čutili potrebo, da uvozimo iz matične dežele nekatere učne knjige za višje razrede osnovnih sol, ki bi takrat lahko bistveno pripomogle k širjenju obzora in utrjevanju znanja. Zato smo se obrnili na mešano komisijo za izvajanje londonskega sporazuma, da bi zadostili tej potrebi. Komisija je rešila to vprašanje in — sicer nekoliko pozno, vendar pa pravočasno — smo lani v februarju in torej v priletku drugega semestra, prejeli učne knjige.

Naše šole uporabljajo učila, ki so jih izdelale naše tovarne in v tej zvezi ni vprašanj. Težave pa obstajajo, kjer je v ospredju italijanski jezik: pri dialektih, pri ploščah, geografskih kartah in podobnih učnih pripomočkih, ki so nujno vezani na materini jezik. Tudi tukaj je treba omeniti potrebo doslednega izvajanja sporazuma o kulturni izmenjavi, ki predvideva izmenjavo audiovizivnih sredstev.

Vpr.: Je letos prišlo do kakšnih izprememb v okviru šolske mreže?

Odg.: V izuščini v Novi Vasi smo na posredovanje Italijanske unije za Istro in Reko otvorili novo osnovno šolo, ki pa ne spada v mojo pristojnost, temveč v pristojnost mojega kolega iz Pule. V to šolo je za sedaj vpisanih devet učencev, predvidevamo pa, da bo prihodnje leto število višje.

Poleg tega so letos uvedli našla za italijanske dijakke avtobusno zvezo med Bujsčino in gimnazijo v Piranu ter strokovnim solami v Izoli. Da smo točnejši: gimnazijo v Piranu posejajo štirje dijakci iz Bujsčine, ekonomsko srednjo šolo v Izoli šest, vajeniško šolo 14 in oddelke za šivilje pa sedem. Torej gre za štiri dijakke gimnazije in za 27 učencev strokovnih sol iz Bujsčine, ki se poslužujejo te ugodnosti.

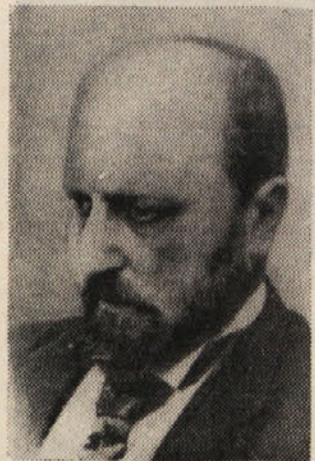
Vpr.: S tem smo že prešli na vprašanje šolske mreže in na nujno izpolnitev z ustreznimi strokovnimi solami, kar zanima pripadnike slovenske skupnosti v Italiji, saj se trudimo, da bi bili odvisni od ustreznih strokovnih zavodov. Kakšen je položaj strokovnega solstva italijanske manjšine v Jugoslaviji tako na koprskem področju, kot na celotnem področju, kjer ta manjšina prebiva?

Odg.: Stalni razvoj industrije zahteva, da se pripadniki italijanske skupnosti vključijo v ta tehnični razvoj. To potrebo globoko občutijo pripadniki italijanske skupnosti, da bi se lažje vključili v družbeno življenje. Zato bi bilo prav, če bi se v večjih centrih (Pula, Reka) ustanovili manjšinski strokovni šoli z različno usmeritvijo. Na obstoječi vajeniški šoli v Izoli pa se že pripravlja reorganizacija, ki bo omogočala poklicno izobraževanje v več smereh. V ostalih krajih, kjer obstajajo ustrezne strokovne učniške šole (slovenske ali hrvaške), pa predlagamo, da se osnovni predmeti poučujejo v materinem jeziku.

BOGO SAMS

HENRY JAMES
Dedinja

(Odlomek)

Henry James

Se se je oglašil, vendar ni mogel uprizoriti zadnjega slovesa; in prihajal je še in še in sploh ni ugovarjal, da mu je gospa Pennimanova pot za umik že precej posula z rožami. Bilo je vraže ne-rodno, kakor je dejal, zato je čutil strupeno sovraštvo do Catherineine tete, ki ga je bila, kakor se je zdaj že navadil ponavljati sam pri sebi, potegnila v to kolobocijo, zato je bila preprosta dolžnost krščanskega usmiljenja, da ga potegne iz vode. Če naj po pravici povemo, je gospa Pennimanova med štirimi stenami svoje sobe — in lahko dodamo, tudi med štirimi stenami sugestivne Catherineine sobe, ki je bila v teh dneh podobna sobi mlade dame, ki si pripravila balo — je gospa Pennimanova pretehtala svojo odgovornost in se ustrašila njene dolžnosti. Naloga, naj bi pripravila Catherine na slovo in omogočila Morrisu odhod, je skrivala v sebi težave, ki so se ob uredništvu se povečale in se celo impulzivno Lavinijo pripeljale tako daleč, da se je začela spraševati, ali je tole srečen domiselek, ali je mladi moški poskušal spremeniti svoj prvotni načrt. Bleščeča prihodnost, kariera z večjim razmahom, vest, rešena vsakršnih očitkov, da se je vstivil med mlado damo in njene naravne pravice — vse te čudovite stvari so nemara le predrago odkupljene. Catherine sama ni v ničemer prisločila na pomoč gospe Pennimanovi; ubogo dekletu očitno ni niti malo slutilo, kakšna nevarnost ji grozi. Gledala je svojega ljubega in v obeh ji je sijalo nezmanjšano zaupanje; in čeprav se je manj zanesla na teto kakor na mlado fanto, s katerim sta si izmenjavali toliko ljubečih priseg, ji vendar ni dala nobene priložnosti, da bi ji razložila in se ji izpovedala. Gospa Pennimanova je jecljaje in neodločno rekla, da je Catherine ne-

kel Morris z glasom človeka, ki ima veliko izkušenj.

«Jaz jih ne. Kam si pa namenjen?»

«Če bi rekel, da grem na poslovno potovanje, bi se ti najbrž zazdelo zelo čudno, kaj?»

Malo je pomislila in se zagledala vanj. «Bi — ne. Ne, če boš vzel tudi mene s seboj.»

«Da bi te vzel s seboj — po poslovnih opravkih?»

«Kakšno pa je tvoje delo? Tvoje delo je biti ob meni.»

«Če sem ob tebi, si ne morem zaslužiti za vsakdanji kruh.»

Rekel Morris. «Ali bolje rečeno,» je v nepričakovanem navdihu zaklical, «ravno to počnem — ali vsaj ljudje pravijo, da to počnem!»

Mogoče bi moral biti to glavni adut, pa se mu je ponesrečil. «In kam misliš iti?» je preprosto ponovila Catherine.

«V New Orleans — nakupovat bombaž.»

«Z najvišjim veseljem pojdem s teboj v New Orleans,» je rekla Catherine.

«Pa menda ne misliš, da bi te mogel odpeljati v koticke rumene kuge?» je zaklical Morris. «Misliš, da bi te mogel ob takem času izpostaviti tej nevarnosti?»

«Če tam razsaja rumena mrzlica, zakaj sam nisi tja?» Morris, nikamor ne pojdes.»

«Gre za šest tisoč dolarjev,» je rekel Morris. «Mi ne privoščiš užitek, da bi jih sam zaslužil?»

«Nič nama ni potreben ta denar. Vse preveč premišljuješ o denarju.»

«Ti si pač lahko privoščiš take besede. A zdaj je ravno tako lepa priložnost, snoči sem zvedel tako,» in ji je razložil, za kakšno priložnost gre; povedal ji je dolgi zgodbi, ji ne vem po koliko krat ponavljal posamezne podrobnosti in ji pravil o izredno dobri kupčiji, ki sta jo sklenila z družnikom.

Catherine pa se domislila kratko in malo ni marala razvneti, in sicer iz vzrokov, ki jih je sama najbolje poznala. Če greš ti lahko v New Orleans, potlej grem lahko tudi jaz,» je rekla. «Zakaj se pa ne bi tebe ravnó tako lahko prišla rumena mrzlica kakor mene? Jaz sem gotovo ravno tako močna kakor ti, zato me ni niti malo strah mrzlice. Ko sva z očetom potovala po Evropi, sva bila tudi v strašno nezdruhljivi kraji; oče mi je po navadi silil ne-kakšne tablete. Pa nisem nikoli zbolela in se tudi nisem nič bala. Kaj pa ti bo pomagalo tistih šest tisoč dolarjev, če boš umrla za kugo? Ko se človek pripravlja na poroko, pa res ne sme toliko misliti na kupčijo. Nikar ne premišljuj o bombažu; raje misli name. V New Orleans boš šel lahko še kdaj drugič — tam bo zmeraj na pretek bombaža. Zdjaj pa res ni pravi čas, da tako predloži odločitev. Govorila je tako odločno in

(Nadaljevanje na 5. strani)

«Preveč sem ponosen,» je dejal Morris.

«Res je — preveč si ponosen.»

«Vidiš, moraš se spriznati z menoj, s takim, kakršen sem,» je nadaljeval. «Nikoli me ne boš mogla predukratiti.»

«Saj te tudi ne mislim spremenjati,» je ljubeče rekla. «Želim te imeti takega, kakršen si.» In ob- stala je pred njim in ga gledala.

«Saj veš, kakšne strahote vse govore ljudje o moškem, ki se ženi pri bogati nevesti,» je omenil Morris. «To je od sila neprijetno.»

«Pa saj jaz nisem bogata,» je rekla Catherine.

«Zadosti si bogata, da ljudje otešajo jezike.»

«Je že res, da govore o tebi. A to je še čast.»

«Tisti časti bi se z veseljem od- rekel.»

Ravno ga je že hotela vprašati, ali ni povračilo za tako neprijet- nost v tem, ker ga ima uboga deklet, ki ima smolo, da mu pri- zadeva take sitnosti, tako iz srca rada in mu je tako vdano zvesta; vendar se je še obojavljala, ker je pomislila, da bi se mu utegnilo zdeti tako govorjenje vsiljivo, in medtem ko je odlašala, je Morris mahoma odšel.

Ko pa je prihodnjič prišel, je znova začela ta pomenek in mu rekla, da je preveč ponosen. Po- novil je, da se ne more spre- meniti, in to pot jo je že imelo, da bi mu rekla, češ da bi se z majčkeno truda lahko spremenil.

Včasih ga je obšla misel, da mu je treba samo doseči prepričanje, pa si bi pomagal na zeleno vejico; a nastalo je vprašanje, kako naj se sporeče z mlado žensko, ki je tako neizmerno popustljiva. «Kakor ka- že, se ti najbrž zdi, da se samo ti trudiš,» je planil. «Kaj mi ne verjameš, da se moram tudi jaz v marsičem truditi?»

«Zdaj si pravzaprav samo ti na vrsti,» je rekla. «Moji napori so že konec in so vsi za menoj.»

«No, moji pa še ne.»

«Vse skupaj morava prenašati oba,» je rekla Catherine. «Taka bi bila naša naloga.»

Morris se je poskusil naravno nasmehniti. «Polno je stvari, ki jih res ne moreva skupaj prenašati — na primer ločitev.»

«Pa zakaj govoriš o ločitvi?»

«Aha, to ti ni ljubo; vedel sem, da ti ne bo ljubo.»

«Kam pa misliš iti, Morris?» ga je mahoma vprašala.

Za hip ji je pogledal v oči in za drobček sekunde se je tega ustrašila. «Mi obljubiš, da ne boš dan za danes nevesti, zlepa ni našel nobene snovi za pogovor. Nevesta je, preprosto povedano, cakala nanj, kdaj ji bo dolročil dan za poroko; in dokler se ni pripravil na pogovor o tem vprašanju, je bilo videti kakor norčevanje, ker se je delal, kakor da

Verjetno je še marsikateremu obiskovalcu predstav Slovenske- ga gledališča v spominu krasna predstava «Dedinja», ki jo je v Babicevi režiji gledališče upri- zorilo v sezoni 1951-52 s Stefko Droščev v glavni vlogi. Roman «Dedinja» je napisal Henry Ja- mes, za oder pa sta delo prire- dila Ruth in Augustus Goetz. (Lahko bi navedli, da so v naši uprizoritvi poleg Droščeve nasto- pil še Nakrst, Gabrijeličeva, Barbičeva, Kobal, Tea in Ema Starčeva, Starešinič in Rodoško- va). Premiera v je bila v Avdi- toriju 19. marca 1952. Dan prej pa je naš list v informativnem članku o Jamesu napisal: «Ver- jetno bo v bližnji prihodnosti izšel v eni izmed slovenskih za- ložb prevod njegovega romana.» No, ta bližnja prihodnost je kar precej časa trajala in sedaj smo zares dobili prevod «Dedinje». Izšel je pri založbi Mladinska knjiga, ki ga je uredila v zbir- ko Zepna knjiga Zenit. Prevod je oskrbel Janko Moder (med- tem, ko je dramo prevedla Mira Miheličeva, ki urejuje zbirko Ze- nit). Za roman «Dedinja» (Wa- shington Square (1880) je James vzel snov iz resničnega življenja. Roman je ozko zasnovan le med štirimi osebami in z močnim ču- tom za vse odtone duševnega življenja klasično preprosto opi- sal mračno tragiko razočarane ljubezni nelepe, a pomodne ded- nje. Delo je svetovno znano tu- di zaradi dramatičnega in filma, ki sta zaradi svoje privlačne snovi postala velik uspeh.

umna, iz dneva v dan odkladala veliki prizor, kakor mu je rekla, in strašno neprijetno taval okoli kakor z neeksplozivno bombo v rokah. Prizori Morrisa samega so bili tudi zdaj še zelo drobni; a se teh ni in ni mogel obla- dati. Napravljaj je, kolikor je le mogel, kratke obiske in ko je sedel pri svoji nevesti, zlepa ni našel nobene snovi za pogovor. Nevesta je, preprosto povedano, cakala nanj, kdaj ji bo dolročil dan za poroko; in dokler se ni pripravil na pogovor o tem vprašanju, je bilo videti kakor norčevanje, ker se je delal, kakor da

A. Černigoj v občinski galeriji

August Černigoj

Piran, Tartinijev trg

Erich Maria Remarque
še z dvema knjigama v slovenščini

Zdi se mi, da bi bilo skoraj od- več seznanjeni slovenske bralce z imenom enega najboljših priljub- lenih sodobnih svetovnih pisate- ljev Kramerjem, čigar pisa- teljsko, pofrancoseno ime Remar- que, je skorajda že garancija za dobro knjigo. Prav v zadnjih le- gih smo ga v časopisih, knjigah in revijah tako dobro spoznali, da si je pridobil več kot trajno do- movinsko pravico tudi na knjiž- nih policah slovenskih bralcev. Zato tudi ni nič čudnega, če sta se v letošnjem letu kar dve slo- venski založbi odločili, da izdasta njegova dela. Založba Obzorja v Mariboru je pripravila tri nje- gove romane z antizlatorsko ten- denco, Državna založba Sloveni- je pa štiri knjige, ki sodijo med Remarqueove najboljše tekste. Dve od teh knjig imajo slovenski bra- lci zdaj že v rokah. To sta roma- ni «Slavolok zmage» in «Trije to- variši».

Roman «Slavolok zmage», smo spoznali najprej kot podlistek v dnevnem tisku. Nato smo gledali po romani napravljen odlični film. Slednjic je delo izšlo v knji- gi, po kateri so bralci posegli kar se da hitro, da je bila tako rekoč brez noč razprodana. Zdjaj prihaja to tako rekoč že znano delo znova med bralce, v odlič- nem prevodu pokojnega Frana Al- brehta in čedni opremi Toneta Lapajnete. In prepričan sem, da bo tudi sedanja izdaja prav tako privlačna kot so bile dosedanje, kajti lepa in dobra knjiga ved- no najde znova in znova pot do bralcev. Sicer pa je treba pri- znati, da je Remarque, čeprav

malo romantičen, vendarle pisa- telj, ki mojstrsko obvlada svoj posel in ve, kako je treba vpli- vati na srce in čustva bralcev. Izredno naraven pripovednik, vse- skozi gladko tekoč, prepričljiv, odlični psiholog in neizčrpen fa- bulist, povrh vsega pa tudi pisa- telj, ki zna svojim delom dati tu- di ustrezno idejno podlago, ki pa vendarle ostaja dovolj nevsiljiva. Vse te odlike ima tudi pripoved o nemškem zdravniku Ravicu, ki kot begunec živi v Parizu in kot anonimni zdravnik ter odlični ki- rurg opravlja za stare in nespo- sobne zdravnike najtežje operaci- je, pri tem pa živi brez doku- mentov in brez priznanja, ker Francozi tujcem ne dopuščajo zdravniške prakse. To je v času neposredno pred zadnjo vojno, ko se prolinaistični begunci iz Nem- čije zatekajo v Francijo, ta pa jih kaj negotovno sprejema in z njimi mlačno ravna. Ravic doživlja v Parizu vrsto pustolov- ščin, doživi pa tudi globoko lju- bezno srečanje z begunko, pri- kupno igralko Joan Madou. Toda usoden čas tudi njuni ljubezni ni naklonjen. Medtem ko ona umre pod streli drugega, ljubosumnega možaka, Ravica spravijo v fran- cosko koncentracijsko taborišče. Vojna je tik pred durmi.

Roman ima vse odlike resnične mojstrovine. Čeprav pisatelj pre- cej poudarja lirčne momente, pa vendar tudi kritično ocenjuje ža- lostno usodo nemških beguncev v Franciji pa tudi sicer ne štedi z ostro kritiko razmer v Parizu tik pred zadnjim spopadom. Pri tem ne smemo pozabiti tudi na izredno

razgibanost pripovedi in na pla- stične podobe francoske metro- pole, ki pred bralcem tudi sicer izredno plastično zaživi. Slavolok zmage je torej res dober in zani- miv roman.

Nič manj razgiban ni drug ro- man «Trije tovariši», ki pa zato ni- ma nobene idejne note, kvečjemu kritiko družbenih razmer v Nem- čiji neposredno po prvi svetovni vojni. Je pa tudi ta tekst izredno razgiban in zanimiv, čeprav Sla- voloka zmage v nobenem pogledu ne dosega. Pisatelj pripoveduje o treh tovariših, nekdanjih voja- kih, ki po prvi vojni niso mogli nadaljevati študija. V času brez- poselnosti so si pomagali s tem, da so odprli mehanično delavnico, obenem pa so se preživljali tudi z izvrševanjem taxi službe in pre- prodajanjem starih avtomobilov. Trije tovariši so dobili, pošteno fantje, ki se ubadajo s trdotami življenja in posledicami, ki jim jih je zapustilo štiriletno življe- nje na fronti. Kljub najboljši vo- lji pa v življenju ne uspejo. Eden od njih sicer konec koncev le

dobi službo, toda drugi postane žrtev nastopajočih hitlerjancev. Tretji, Lohkamp, ki se tolaži pre- vsem z alkoholom, pa doživi pre- tresljivo ljubezensko zgodbo z de- kletom, ki mu umre v zdravilišču za jetnike.

Ta obširen roman je predvsem slika nemških razmer po prvi sve- tovalni vojni, sicer pa kot rečeno peštra in izredno razgibana sple- t zanimivih zgodb, ki nas prepriča- jo in osvoje, da sodoživljamo in sočustvujemo z junaki kot naj- bližnjimi znanci. Rahla kritika vo- jnih nemških razmer in rahla obsodba nastopajočih nacistične- ga nasilja sta pravzaprav le ob- robna motiva romana, v katerem stopajo v ospredje predvsem usode ljudi. Seveda je tudi ta tekst tako mojstrsko napisan, da nas osvoji in prevzame in ga prebe- remo na dušek, pa čeprav nas na koncu vendarle povsem ne zado- volji. Toda Remarque res ni tre- ba kritizirati. Treba ga je bra- ti in vzeti takega, kot je. Kajti Remarque je vendarle samo eden.

Sl. Ru.

Bandinijev opis
Mussolinijevega
neslavnega konca

Italijanski novinar Franco Ban- dini je o koncu fašističnega dik- tatorja napisal knjigo, ki je v Italiji dobro znana. To njegovo delo je v slovenskem prevodu (Jože Zupančič) izdala založba Borec in tako slovenskim bra- lcom posredovala doslej najbolj točno in najbolj objektivno ugo- tovljena dejstva o koncu Musso- linija. Zadnji dnevi fašističnega diktatorja in njegova smrt še po- tolikoli letih niso docela poja- snjeni. Znano je, da so ga prišli in ustrelili v neki akciji italijan- skih partizanov. O tem pa je bila doslej cela vrsta nasprotu- jočih si verzij, predvsem o tem, kako so Mussolinija prišli, ka- ko so ga ustrelili in zlasti, kdo ga je ustrelil. V protislovju raz- nih verzij pa so se odražala vsa nasprotja, ki so se ob koncu vojne pojavila med skupinami, povezanimi z antifašizmom. Vsa- ka od najrazličnejših skupin si je ob koncu vojne hotela pridobiti čim ugodnejši položaj, mnogim pa je šlo, kako ustaviti napre- dovanje partizanov. Pred vsemi pa je bil tudi skupen problem, kaj napraviti z Mussolinijem. Ali naj sami v imenu italijan- skega naroda kaznujejo glavnega krivca italijanske tragedije ali pa prepuste to zmagovalcem zave- znikom. Okrog vseh teh dilem se je razvila zapletena politična igra, iz katere so se rodile tudi vse nasprotujoče si verzije o zadnjih urah in o koncu fašističnega dik- tatorja. Posebno še, ker so bili v ta dogajanja vpleteni tudi za- vezniki s svojimi posebnimi in- teresi, ki pa tudi niso bili docela usklajeni. Prav tako kot tudi v vodstvu italijanskega odporniške- ga gibanja ni bilo enotnosti v tem pogledu.

Pisec knjige, ki ima v originalu naslov «Le ultime 95 ore di Mus- solini», Franco Bandini, je izpe- ljal samostojno anketo o teh vprašanjih. Sam je bil tudi par- tizan in tako je v pripravi, da- da ugotovi resnico, napisal do- slej najbolj točno in objektivno delo o Mussolinijevem koncu. Panoramo dogodkov, ki nam jo prikazuje Bandinijeva knjiga, je vsekakor tako popolna in natan- čno konstruirana, da se spre- mija v širok mozaik nekaj najza- žnik, bibliografijo za katalog pa je pripravila kustosinja Moderne galerije v Ljubljani prof. Ljerk Menš. Svečane otvoritve prve retrospektive TRIGON v Gradcu so se udeležili kulturni in poli- tični predstavniki štajerske de- žele, predstavniki jugoslovans- kega generalnega konzulata v Gradcu in zastopniki številnih nemških muzejev, prav tako za- stopniki tiska. Na otvoritvi je delo Zorana Mušiča v izčrpnem in vsebinsko bogatem govoru pri- kazal Zoran Kržišnik, razstavo pa je odprl namestnik deželnega gla- varja in kulturni referent štajer- ske dežele univ. prof. dr. Hans Koren.

Zoran Mušič

Kmetice (olje, 1955)

GRADEČ, 11. — Pred dnevi so v Gradcu v «Neue Galerie am Landesmuseum Joanneum» odprli retrospektivno razstavo slikarskih del in grafik Zorana Mušiča. V okviru TRIGON organizira štajer- ska dežela vlada vsaki dve leti razstavo pomembnih likovnih u- skem. Razstavo je pripravil ravnatelj Moderne galerije v Ljub- ljeni prof. Zoran Kržišnik, posta- vitev pa je izvedla Neue Galerie v Gradcu, ki deluje v okviru retrospektivnih razstav umetnikov iz naštetih 3 dežel. Kot prva re- trospektivna razstava TRIGON je bila v Gradcu v Neue Galerie, ki jo vodi dr. W. Skreiner, po- stavljena retrospektiva del Zora- na Mušiča, ki obsega veliko šte- vilo olj in gešev. V Gradcu bo

razstava odprta mesec dni, v za- četku leta 1967 pa bo prikazana v Moderne galeriji v Ljubljani. Nato bo retrospektiva Zorana Mu- šiča pokazana v velikih galeri- jah v Nemčiji v Düsseldorfu, Ber- linu, Münchnu in Hamburgu, po- zneje pa v Ameriki in na Japon- skem. Razstavo je pripravil ravnatelj Moderne galerije v Ljub- ljeni prof. Zoran Kržišnik, posta- vitev pa je izvedla Neue Galerie v Gradcu, ki deluje v okviru retrospektivnih razstav umetnikov iz naštetih 3 dežel. Kot prva re- trospektivna razstava TRIGON je bila v Gradcu v Neue Galerie, ki jo vodi dr. W. Skreiner, po- stavljena retrospektiva del Zora- na Mušiča, ki obsega veliko šte- vilo olj in gešev. V Gradcu bo

žnik, bibliografijo za katalog pa je pripravila kustosinja Moderne galerije v Ljubljani prof. Ljerk Menš. Svečane otvoritve prve retrospektive TRIGON v Gradcu so se udeležili kulturni in poli- tični predstavniki štajerske de- žele, predstavniki jugoslovans- kega generalnega konzulata v Gradcu in zastopniki številnih nemških muzejev, prav tako za- stopniki tiska. Na otvoritvi je delo Zorana Mušiča v izčrpnem in vsebinsko bogatem govoru pri- kazal Zoran Kržišnik, razstavo pa je odprl namestnik deželnega gla- varja in kulturni referent štajer- ske dežele univ. prof. dr. Hans Koren.

VELIKO IN POMEMBNO DELO

Bibliografija

slovenskega tiska v Italiji

med dvema vojnama

1918 - 30. IV. 1945

Pojavili so se prvi izvodi Bibliografije slovenskega tiska v Italiji med dvema vojnama 1918 - 30. IV. 1945. Dovolj je, da pogledamo končno šte- vilko 1035 ter le rekoliko pre- listamo knjigo, in že bomo spoznali, da je bilo opravil- no velikansko delo. Opravila ga je Antonija Kolerič s so- delovanjem Marjana Pertota. Bibliografija je sicer natisnje- na le v ciklostilu, vendar na lepem papirju in kar dobro čitljivo. Tako vsaj to biblio- grafijo imamo, kajti šele se- daj, ko imamo, lahko spo- znamo, kolikšna škoda bi bi- la, če bi čakali kdo ve kdaj, da bi izšla kot prava knjiga

(ki morebiti sploh nikoli ne bi izšla).

«Bibliografija, je povedano v uvodu, zajema ves sloven- ski tisk, ki je izšel kjerkoli v Italiji, kolikor ga je bilo mo- goče ugotoviti.» Takoj pa je treba pomisliti, da gre za naj- hujsko dobo slovenskega tiska; bilo ga je sicer še kar precej, vendar pa je bil na vso moč preganjan. Zato je prav lahko mogoče, da kak tisk ni zabele- žen. To pa nikakor ne zmanj- šuje pomena in vrednosti bi- bliografije, ki je tako dokaz dejavnosti kakor tudi trdovi- ve odpornosti primorskih Slo- vencev, ki so v vsej dobi, ki jo knjiga s svojimi podatki zajema, pisali, zalagali in ku- povali, kar se je slovenskega natisnilo.

Bibliografijo je izdala Na- rodna in študijska knjižnica v Trstu prav v času, ko je bi- la v Kopru prirejena razsta- va tiska, na katerega se bi- bliografija nanaša.

Ako reče moč svojih sed- mi čeni, da prvič v življe- nju ljubi, laže če pa tako reče žena sedmemu možu, govori resnico. Žene namreč lahko pozabijo vse kar ho- čejo pozabiti.

Končano
Mencingerjevo
zbrano delo

Počasi, počasi prihajajo h kon- cu zbrana dela slovenskih klasi- kov. Državna založba, ki izdaja zbrana dela slovenskih pisa- teljev in pesnikov, je pravkar iz- dala četrto knjigo zbranega dela Janeza Mencingerja in tako za- ključila izdajo zbranega dela te- ga slovenskega pisatelja. Izdajo je kot urednik pripravil Janez Logar, ki je že med izhajanjem knjig deloma moral spreminiti prvotno zasnovani koncept. Po- kazalo se je namreč, da Mencin- gerjevih pisem, ki pridejo v po- štev za objavo, ni toliko, da bi napolnila eno knjigo; prav tako tudi ne neobavljene rokopise- nega gradiva. Zato je bilo po- trebno v drugo in tretjo knjigo vstavitve vse leposlovje. V zadnjo, četrto knjigo zbranega dela, ki je sedaj izšla, pa je urednik vstavljal vse ostalo raznovrstno gradivo, članke, pisma in na kon- cu še pesmi. Iz obširnega šte- vila člankov je urednik za obja- vo izbral tehniške prispevke, ki se ukvarjajo z literarnimi vpra- šanji, nadalje razne podlistke in dopise. Iz ohranjenih pisem je bilo treba izločiti pisma poslov- nega značaja in pisma otrokom.

V dodatku pa so objavljene Men- cingerjeve pesmi, čeprav je bila pisateljeva želja ob začetku pri- je izdaje njegovih zbranih spi- sov leta 1910, naj izdaja ne upo- števja njegovih pesmi. Tako pri- nesa četrta knjiga Mencingerje- vega zbranega dela precej tek- stov, ki doslej sploh še niso bi- li natisnjeni. A tudi od te na- tisnjenih in tu ponatisnjenih del je precej takih, ki jih literarna zgodovina doslej ni pripisovala Mencingerju.

Razumljivo je, da je urednik tudi to knjigo opremil z obsež- nimi opombami k tekstom. Ker gre za dela, ki so predvsem kul- turno in literarno-zgodovinskega pomena, so opombe v knjigi njen bistveni sestavni del, gotovo prav tako dragocen kot teksti sami. V knjigi so najprej objavljene literarne razprave, nato pa sle- de članki, med katerimi jih je, kot poljsanjuje to urednik, naj- več iz let 1863-1866. Mencinger jih je objavil predvsem v No- vica, deloma tudi v Slovenskem narodu. Med pismi naj omenimo pisma Levniku, Stritarju, Jurči- ku, Levcu, politiku in kulturne- mu delavcu Petru Grasselliju in šte številihim drugim javnim de- lavcem tedanjega časa. Med pes- mi pa je urednik zbranega dela vstavljal natisnjene pesmi in ne- kaj takih, ki jih je na kak drug način objavil javnosti.

Četrta knjiga zbranega dela Janeza Mencingerja prinaša to- rej prav malo takega, kar bi utegnilo zanimati širši krog bra- lcev. Je pa zato dragocenija za literarne in kulturne zgodovinar- je. Toda ko izpopolnjujemo svoj dolg kulturni preteklosti in izda- jemo zbrana dela vseh pomemb- nejših slovenskih pesnikov in pi- satev, morajo biti v ta dela uvrščene tudi take knjige kot je sedanja. Le na ta način je namreč mogoče spoznati in raz- umevati človeško in umetniško o- sebnost literarnega ustvarjalca. Temu namenu pa je posvečena tudi četrta knjiga zbranega Men- cingerjevega dela, s katero je sedaj zaključen in dostopen ves Mencingerjev opus.

Sl. Ru.

Sl. Ru.

NENAVADEN DOŽIVLJAJ V UGANDSKEM PRAGOZDU

Lepa brazilska profesorica
se je pridružila gorilam

V čudnih okoliščinah je Conchita Hernandez zgubila spomin in dar govora ter se je od takrat izražala le v »opičjem jeziku« - Angleška raziskovalca trdita, da sta jo videla med gorilami in da je tik pred porodom - Ali bo Conchitin otrok dokazal pravilnost Darwinove teorije?

Skoro neverjetno odkritje sta napravila angleška raziskovalca Michael O'Neil in Robert Stanton, ko sta prispela v Ugando, da bi tam opazovala življenje in navade velikih opic, ki žive v zahodnih področjih te dežele.

V poročilu, ki sta ga izročila tamkajšnjim oblastem po svoji vrnitvi iz tropskega pragozda, navajata, da sta opazila, medtem ko sta si z veliko težavo krčila pot v domala neprehodni džungli, sledeč sledovom nekega plemena goril, nekaj neverjetnega. Bilo je okoli poldneva, ko sta prispela do neke jase, ob kateri je tekel potok. Sklenila sta, da se bosta prav tam ustavila, da bi se nekoliko odpočila. Medtem ko je Robert pripravil južno, je Michael z daljnogledom opazoval okolico. Nenadoma je od velikega presenečenja in razburjenja na ves glas vzkliknil. V goščavi, oddaljeni kakih štiristo metrov je ugledal skupino goril. Očitno je bilo, da so bile pri obilni gostiji. Oba angleška raziskovalca sta jih pri tem nekaj časa opazovala. Kar nenkrat so Robertov daljnogled ustavi: opazil je neko črnolaso lepoticco, in je bilo videti, da se kar dobro počuti med temi velikimi opicami. Bila je popolnoma gola, a njeni dolgi lasje so ji nepočesani padali kot črn slap po hrbtu. Od časa do časa se ji je približal ogromen samec, po sodbi obeh angležev težak najmanj kakih 150 kilogramov, in ji polagal v usta okusnejše kose jedi. A najbolj je presenečalo oba raziskovalca, ko sta ugotovila, da je deklica kazala očitne znake nosečnosti.

»Nobenega dvoma ni,« trdi v svojem poročilu Robert Stanton, »da je njen trebuh ogromen in je očitno, da bo prav v kratkem rodila.«

Na žalost so velike opice kmalu zatem izginile v goščavi in Angleža nista mogla za njimi. Oba znanstvenika sta se nemudoma vrnila v mesto Kampala, kjer sta o svojem presenetljivem odkritju obvestila tamkajšnje oblasti. Tam so jim pokazali fotografijo neke mlade ženske in oba sta nedvoumno spoznala v njej ženske, ki sta jo videla v družbi goril. Bila je to Conchita Hernandez, komaj promovirana profesorica iz Rio de Janeira.

Novica o tem odkritju angleških znanstvenikov se je kmalu razširila po ugandski prestolnici in brž so organizirali

Conchita Hernandez

pravcaro ekspedicio, da bi našli mlado brazilsko profesorico.

Senorita Conchita Hernandez, ki je sedaj vzmirla ugandsko javnost, pa ni znana v tem mestu šele od sedaj. Že pred časom je bilo o njej precej govorjenja.

Conchita je odpotovala iz Rio de Janeira leta 1964, brž ko je promovirala za profesorico arheologije na univerzi v Sao Paulu. Njen oče don Raphael je bil namreč plačal za nagrado za uspešno opravljen izpise na univerzi potovanje po Afriki. Na afriška tla je Conchita stopila v Nairobi v Keniji. Od tam se je odpeljala po nekaj tednih v ugandsko prestolnico Kampala. Ko se je nekoliko razgledala po mestu in okolici, jo je prevzela lepota pokrajine in je sklenila ostanj tam nekoliko dalj časa. Udeležila se je številnih lovov v bližnji in daljni okolici Kampale. Po nekaj tednih, ki jih je preživela v veselim razpoloženju v tej divji in neoskrunjeni naravi, se je nazadnje odločila, da se bo vrnila domov v Brazilijo, kjer bi nastopila službo profesorice, za katero se je pripravila.

Dan pred svojim odhodom v domovino je Conchita hotela izkoristiti za krajši izlet z avtomobilom, ki ga je vzela v najem v neki garaži. A prav ta izlet je postal zanjo usoden. Na nekem zelo prometnem križišču je tako močno zadela v

neki drug avto, da so jo morali odpeljati v bolnišnico, kjer so ji ugotovili poškodbe na glavi. Zdravniki so sicer trdili, da poškodbe niso nevarne, kljub temu pa so jo obdržali še za nekaj časa na opazovanju v bolnišnici. Conchita je bila videti popolnoma zdrava, le da je bila nekoliko bolj raztresena, zmedena in da so na njej ugotovili izgubo spomina. Ne samo, da je pozabila vse dogodke iz svojega dotedanjega življenja, marveč se ni mogla spomniti niti svojega imena ne svojega rojstnega mesta. Zdravniki so sprva menili, da je ta pojav le začasen zaradi močnega živčnega šoka, ki ga je doživela. Vendar pa se je Conchiti vedno bolj slabšalo. Nenadoma je celo pozabila govoriti portugalsko, svoj materin jezik, a namesto tega so bili od tedaj njen govor neki nejasni in nerazločni glasovi, ki jih ni mogel nihče od navzočih razumeti. Čudno pri vsem tem je bilo pri njej to, da je bila drugače povsem zdrava. Lahko je jedla in tudi njena mladostna živahnost je bila kot prej. Zdravniki so seveda še vedno upali, da se ji bo tudi spomin povrnil in so jo zategadelj še imeli v bolnišnici na opazovanju. Še več. Dovolili so ji celo hoditi na sprehod. Vendar pa so ji redno dali za spremstvo asistenta.

Na nekem takem sprehodu po mestu sta Conchita in njen spremljevalec našli tudi v živalski vrt. In ko sta se približala kletki, v kateri so bile gorile, so se slišno vznemirile, brž ko so ugledale seniorito Conchito. Gorile so jele med seboj živahno »razpravljati«, stegovala so roke proti Conchiti ter so se je hotele dotakniti. To sicer ni pravzaprav nič nenavadnega pri opicah, saj se ve, da se zlasti gorile često vedejo do obiskovalk predrzno in celo nesramno. A kar je bilo pri tem dogodku najbolj presenetljivo, je bilo vedenje Conchite. Nje ni namreč obnašanje goril prav nič vznemirjalo, še več, jela jim je odgovarjati z glasovi, ki jih je zadnje čase dajala od sebe že v bolnišnici in ki jih nihče ni razumel. A več kot očitno je bilo, da so gorile njen govor razumele.

O vsem tem je asistent ves razburjen pripovedoval drugim zdravnikom po vrnitvi s sprehoda. Svoje pripovedovanje je končal takole: »Skratka, miss Conchita je skoro dvajset minut govorila z gorilami, tako da me je postalo kar strah. Zato sem jo zgrabil za roko in sem jo komaj odvelkel stran. Ona se je močno upirala, a tudi opice so name hudo kričale.«

Po tem srečanju z velikimi, človeku podobnimi opicami se je razpoloženje Conchite precej spremenilo. Postala je raztresena in zamišljena. Po cele ure je slonela na oknu in gledala nekam v daljavo. Ponoči pa je često vstajala in bosa hodila po sobi in po stopnicah bolnišnice.

A nekega dne je izginila. Izkoristila je trenutek nepazljivosti svojega spremljevalca in se mu je izmuznila med množico. Ne policija ne bolnišnični strežniki je niso mogli več najti.

Vse, dokler je nista opazila,

angleška raziskovalca Michael O'Neil in Robert Stanton.

Medtem ko lepo Portugalko iščejo po pragozdu številne odprave, razpravljajo o tem razni znanstveniki. Znanost namreč zanima pri tem bitje, ki ga bo rodila lepa Conchita. Ali je mogoče, da bo to bitje pol-človek pol-opica razrešilo skrivnostni člen, ki je še manjkal v Darwinovi teoriji in o kateri so svoj čas obilno razpravljali biologi in teologi po vsem svetu.

Vsekakor ostane nelagodno, da je lepa Brazilka seniorita Hernandez prva bela žena, ki je v zgodovini naše civilizacije zapustila naš svet in si izbrala primitivno življenje med opicami v neprehodni džungli Ugande.

S. A.

KAKO GLEDAJO V TUJINI NA ZAKONSKI PREDLOG POSLANCA FORTUNE

Ženska iz Lazia nasprotna razporoki iz strahu, da ne dobi drugega moža

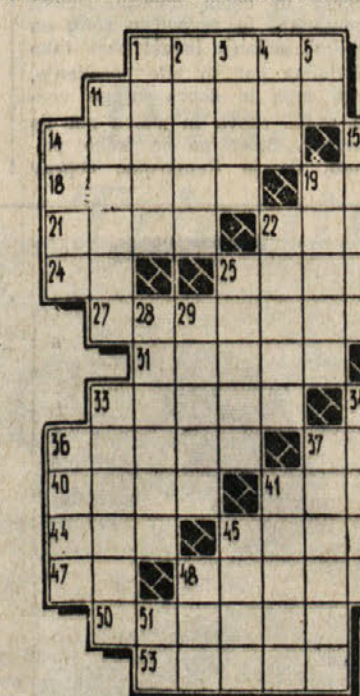
Na deželi je po neki anketi samo 28 odstotkov zakoncev naklonjenih razporoki, in še to le načelno

San Marino, Lichtensteinom, Andorri, Irsko in Španijo, to je z državami, kjer ni razporoke. Zakonskim parom, ki se želijo raziti (računajo, da jih je v Italiji kar 700.000) omogoča italijanska zakonodaja le dva izbora: razveljavitev zakona pred cerkvenim sodiščem Sacra Rota ali pa zakonito ločitev. Prva rešitev je zelo težko dosegljiva. Vsako leto razveljavijo le kakih 100 zakonskih zvez. Kar se ločitve tiče, dovoljuje le to, da smeta zakonca živeti ločeno življenje, ne dovoljuje pa ponovne poroke.

Temu stanju je napovedal boj socialistični poslanec Lo-

ris Fortuna. Maja meseca je predložil v poslanski zbornici zakonski predlog za »malo razporoko«, to je razporoko, ki bi bila omejena na nekaj točno določenih primerov, in sicer na pet.

Tako naj bi smele zahtevati razporoko osebe, katerih zakonski drug bi zapustil domače ognjišče in bil odsoten več kot pet let, ali pa, ki bi bil obsojen na enako dolgo kazen zaradi navadnega zločina; prav tako bi lahko zahtevale razporoko osebe, katerih zakonski drug bi bil vsaj pet let v norišnici, ali bi bil obsojen na katerokoli kazen za-

VODORAVNO: 1. ozka in visoka zgradba, 6. čistota, 11. fizični obracun, spopad, 12. mesto Romena in Julije, 14. pravoditev, 15. eno od imen predsednika ZAR Naserija, 16. začetnici največjega slovenskega pesnika, 18. slovensko ime francoske reke Rhone, 19. rimska provinca ob Donavi, 20. škotski strokovnjak za prehrano, Nobelov nagajenec za mir leta 1949 (John Boyd), 21. poklic, socialni položaj, 22. denarna enota v ZDA, 23. očrt, 24. podredni veznik, 25. zli duh, zlojed, 26. krilo poslojpa, 27. pretrpano zaupljiv človek, prostodušnost, 30. del vrta, 31. najstarejša geološka doba zemeljskega srednjega veka, 32. departma v severovzhodni Franciji, 35. solska potrebščina, 34. ameriški telekomunikacijski satelit, 36. v grški mitologiji libijska lepota, Zevsova ljubica, 37. stopnja tiskarskih črk, 38. upanje, nada, 40. grška narodnosvobodilna vojska v drugi svetovni vojni, 41. zemljišče, ozemlje, 42. starodavna pokrajina v južni Arabiji, znana po bajnem bogastvu, 44. sanje, 45. pogonski stroj, 46. sovjetski šahovski vele mojster (Paul), 47. avtomobilska oznaka Krapine, 48. ime angleškega filmskega ustvarjalca Ustinova, 49. izključna pravica do izkoriščanja izuma, 58. športni vaditelj, 52. zbirka zakonov, 53. popularna ameriška filmska igralka (Dawn), 54. plod oljke.

NAVPIČNO: 1. dan v tednu, 2. kraška črčina, 3. ime slovenskega pesnika Zupanciča, 4. zmrznjena voda, 5. enaka soglasnika, 6. ime indijskega zunanjega ministra Singa, 7. nepokoj, 8. riževo žganje, doma v Orientu, 9. zadetek v nogometu, 10. začetnici izumitelja dinamita, 11. pozitivno nebitno jedro vodikovega atoma, 13. eden od kontinentov, 14. podivjanost kozla, 15. mesna jed, 17. del roke ali nore, 19. beleznica, 20. gorska vila, 22. v grški mitologiji hči argejskega kralja Argizija, 23. sin Agamemnona in Klitemestre, 25. žida, 26. monopolistično združenje kapitalističnih podjetij, 28. kozjaški poglavar, 29. bel sibirski leopard, 30. popularni francoski filmski igralec (Daniel), 32. dolžinska mera, 33. nadarjenost, 34. strahovanje, nasilje, 35. znameniti flamski slikar (Peter Paul), 36. sijaj, blisc, 37. slovite črnske pevke sestre, 39. zanka, nastava, 41. indijanski plemensko znamenje, 42. poljedelsko opravilo, 43. vrsta palme, ki uspeva n. Sundskem otociju, 45. sprejemba, faza, 46. muslimanski sodnik, 48. stara dolžinska mera, 49. zemeljski tečaj, 51. kemični znak za radij, 52. kadar.

REŠITEV PREJSNJE KRIZANKE

VODORAVNO: 1. abonma, 7. zaroka, 13. kasarna, 15. Maribor, 16. Rusk, 17. Kraus, 19. zima, 20. Ida, 21. kancler, 23. rek, 24. Te, 25. Moro, 26. akter, 28. NS, 29. Lomra, 31. atest, 33. karte, 34. oro, 37. oktan, 39. lik, 40. listkar, 43. eta, 44. Aravali, 46. Antenor, 48. senator, 49. Niagara, NAVPIČNO: 9. RIZ (Radioindustrija Zagreb), 47. E(dvard) G(rieg).

Pamela Tiffin, bivši fotomodel, je nastopila že v treh filmih. Pravi, da ima uspeh le plavalaske in si je zato pobarvala lase

HORO
SKOP

Veljaven od 16.
do 22. oktobra

- OVEN** (od 21. 3. do 20. 4.) V ljubezni se bo vse popravilo, čeprav se bodo zdeli odnosi v začetku hladni. Na delu vas bodo zelo spoštovali zaradi vaših umnih domiselskov. Bodite vedno solidarni s svojimi sodelavci. Pazite na zdravje in skušajte predvsem dovolj spati. Ne bodite preveč poslušni.
- BIK** (od 21. 4. do 20. 5.) Obstaja možnost, da boste ponovno pridobili izgubljeno ljubezen ali vsaj izboljšali hladne odnose. Če boste optimistično razpoloženi in polni dobre volje, boste prav gotovo napredovali na delu. Zdravje bo izvrstno. Brzdajte svoje navdušenje.
- DVOJČKA** (od 21. 5. do 20. 6.) V ljubezni imate navado, da pretiravate in napravite iz muhe slona. Glejte v bodočnost bolj vedro. Na delu boste doživeli negotovost in razne borbe, toda prebrodili boste vse težkoče. Ne predajajte se preveč ječaji in plači. Ne iščite v vsaki stvari sence.
- RAK** (od 21. 6. do 22. 7.) V zvezi z ljubezenskimi odnosi bo koristilo potovanje. Privesti utegne tudi do poroke. Na delu bodite zelo agilni in ne čakajte, da se stvari poravnajo same od sebe. Spremembe temperature bodo kvarno vplivale na zdravje. V odnosu z ljudmi bodite bolj taktični.
- LEV** (od 23. 7. do 22. 8.) V ljubezni se vam obeta veselje in polno upov v prihodnost. Navdušeni boste in mirni po nekem sestanku, če se boste prilagodili miselnosti nadrejenih. Pazite na grlo in noge. Predajte se svojim nagajenjem brez vsake skrbi.
- DEVICA** (od 23. 8. do 22. 9.) Ta teden boste doživeli popolno soglasje z ljubljenimi osebami. S časom boste uresničili načrte, ki jih imate v zvezi z njo. Na delu se zanesite samo na svoje sposobnosti. Za zdravje je lejte lahko večerjo. Bodite vedno odkriti in zaupajte sočloveku.
- TEHTNICA** (od 23. 9. do 23. 10.) V ljubezenskih zadevah bodite diskretni in ne zaupajte prijateljem ali prijateljicam. Z delom boste mnogo pripomogli k izboljšanju gnotnega stanja v družini. Zdravje bo na splošno vse tedne dobro. Premislite dobro vse svoje sklepe.
- SKORPIJON** (od 24. 10. do 21. 11.) Bodite vedno veseli, pa vas bo imela oseba drugega spola rada, kajti mrki obrazi njo kogar ne privlačijo. Na delu vam bodo nekam skušali škodovati, toda uspešno vam bo preprečili vse nakane. Preživeli boste precej vznemirjene noči zaradi živcev.
- STRELEC** (od 22. 11. do 21. 12.) V ljubezni boste dosegli razumevanje in spoštovanje. Na delu počje vse gladko in uživali boste podporo kolegov. Imeli boste glavobol in bolečine v ušesih. Pazite na skoke temperature. Rajši se oddaljite od prijateljev in ne zaupajte za sedaj nikomur.
- KOZOROG** (od 22. 12. do 20. 1.) V ljubezni je čas ugoden tudi za skrito ljubimkinjo. Na delu boste močno napredovali. Kar se zdravlja tiče, bodi nastale neke manjše motnje, ki pa ne bodo trajno škodile organizmu. Ne delajte prevelikih stroškov, na vsak način ste preveč razsipni.
- VODNAR** (od 21. 1. do 19. 2.) V občutimiza in vere vase ter več zaupanja v osebo, ki vas ima rada, vam bodo vrnil izgubljeni mir. Na delu boste dosegli spoštovanje, saj bo vaše napore nagrajili. Kar se zdravlja tiče, zaupajte popolnoma svojemu osebnemu zdravniku. Bodite previdni.
- RIBI** (od 20. 2. do 20. 3.) V ljubezni se brez potrebe mučite. Stvari se bodo te dni popravile in mir se bo zopet naselil v vašem srcu. Na delu boste dosegli zaželeni smoter in vse bo postalo laže. Kar se zdravlja tiče, se morate odpovedati nezmernemu zauživanju hrane. Bodite pogumni.

ARGONAVTI

PRVI JELEN JE PLANIL NARAVNOST RROTI TELAMONU IN EBLANU...

...KOT DA BI VEDEL, DA MU BO SOVAŽNIK OBRNIL HRBT.

PAZI! IPIKLE!

ČUDEN POJAV V GORIŠKIH BRDIH

Češnje usihajo na posledicah
doslej še nedognane bolezni

Bolezen napada tako mlada kot stara drevesa

Že nekaj let smo v goriških Brdih pričali dokaj čudnemu pojavu, ki si ga niti domačini niti strokovnjaki ne znajo razložiti: češnje, to morda najbolj razširjeno sadno drevo, usihajo. Med njimi skoraj da ni izjeme, zakaj napadeno so tako stara, kakor tudi mlada drevesa.

Pojav še ni raziskan in se zato pojavljajo najrazličnejše utemeljitve, zakaj je do njega prišlo, kakor tudi razni predlogi, kako bi ga odpravili. Najpogostejša je ugotovitev, da je dreve napadel rak. Sadjarji pripominjajo, da je bolezen sorodna tisti, ki se je razširila na krompirju, kjer se pozna po približno enakih znakih, kot na češnjah. Listje začne najprej rumeneti, potem pa se posuši; vzporedno s tem se pričenja sušiti tudi deblo.

Na bolezen češnjevitih dreves nas je opozoril gospod Franc Makuc iz Pevme, ki je dejal, da bi morali pričeti sadjarji razmišljati, kako bi prišli do novih sadik, ki ne bi bile okužene z boleznijo. Morda bi kazalo, je predlagal, poiskati takšno vrsto sadik kje v Ameriki, kjer imajo zdravo drevo.

O bolezi češnjevitih smo se pogovarjali tudi z gospodom Perinom, upravnikom posestva Tacco v Steverjanu. Povedal nam je, da je tudi on ugotovil spremembe na češnjah ter se odločil stvar raziskati.

Pomisel je nekaj vej v urad za gozdarstvo, ki je v Steverjanu, da gre za virusno obolenje dreva, vendar na recepta za njegovo zdravljenje niso našli, tako da se bo bolezen prej kot slej še nadalje širila po Brdih, ter sejala uničenje med češnjami, ki so bile pred leti najbolj upo-

števano sadno drevo.

V povojnih letih se je zanimanje za češnje poleglo predvsem zaradi prevelikih stroškov, ki se pojavljajo pri obiranju, zakaj delovna sila je v Brdih zelo draga, ker je primanjkuje. S tem pa ne trdimo, da za gojenje češnje ni več zanimanja. Ravno nasprotno. Zgodnje sorte so zelo upoštevane, ker rodijo sad, ki ima na trgu takšno ceno, da se ga izplača pobirati in prodati. Slabše je s poznejšimi vrstami, na katerih sad dozori razmeroma pozno ter se zaradi toplote kaj radi zaredijo črvi. Znanost je v zadnjih letih priskrbela sadjarjem uspešna sredstva za zatiranje črvov, tako da so nečrvi tudi tisti sadeži, ki dozorejo razmeroma kasno.

Podoben pojav kot pri češnjah se opaža tudi na nekaterih trtah, le da ne povzroča tako hudih posledic. Gre namreč za rumenenje trtnih listov, ki pa ni posledica bolezni, ampak slabšega prehranjevanja. Najbolj verjetno povzroča rumenico žepčev, če ga posipajo v preveliki količini ali morda ob nepravem času, se pravi med hudo vročino. Kakor smo že prej rekli, ne moremo rumenice na trtnih listih primerjati z boleznijo na češnjah, ker trte zaradi omenjenih motenj ne usihajo.

Ob zaključku ugotavljamo, da se pojavljajo v našem sadjarstvu pogoste bolezni, nekatere izmed njih, kot je na primer bolezen češnje, tudi zelo resne, ki bi jih kazalo sistematično spremljati ter iskati primerna zdravila. Tudi če bi uspešili vse tiste instrumente, ki jih imamo na voljo. Med temi mi-

slimo v prvi vrsti na poskusno kmetijsko-kmetijsko ustanovo, o kateri se izražajo želje, da bi se z deželnim prispevkom okrepila, ter služila potrebam vsega našega kmetijstva. Goriška pokrajina bi zlahka postala, prav zavoljo svoje središnje lege in tudi obstoja nekaterih specializiranih ustanov, koristen element v deželnem kmetijstvu, cilj, ki je bil ob nekaterih prilikah že nakazan in za katerega dosego bi kazalo bolj napeti naše sile.

G.

● Razne kmetijske stroje in potrebščine dobite po ugodnih cenah in z najboljšimi pogoji pri Kmetijski zadrugi v Trstu — Ul. Foscolo 1 in njenih podružnicah v Ul. Flavio ter v Miljah.

V Ricmanjih je začela obratovati domača žganjarna

DEKRETA POKRAJINSKEGA ŽIVINOZDRAVNIKA

Obvezna asanacija govej
živine v okoliških občinah

V Listu sodnih objav uršaske pokrajine št. 32 sta objavljena dekreta pokrajinskega veterinarja o obvezni asanaciji govej živine predvsem v občinah Dolina, Milje, Devin, Nabrežina, Zgonik in Repentabor. Dekret sta stopila že v veljavo. Ker je zadeva velike važnosti za naše živinorejce, objavljamo v izveščiu vsebino nekaterih važnejših členov.

Prvi člen dekreta o borbi proti tbc določa, da je le ta obvezna že v tem letu v prej omenjenih občinah, razširila pa se bo lahko tudi na tržaško občino, če bodo za to na razpolago potrebna sredstva. Tretji člen določa, da mora imeti vsa goveja živina, stara nad tri leta, ki pripada hlevom, podvrženim asanaciji, na levem uhlju žig Ts in zaporedno številko.

Naslednji člen določa, da je treba okuženo živino takoj ločiti od zdrave, tako na pašnikih kot v hlevih in pri napajanju. To velja tudi za živino, za katero se sumi, da je okužena, ker živi v zelo okuženem hlevu. Veterinarji bodo okuženo živino odrezali del uhlja v obliki T. Peti člen določa, da se okužena živina lahko odpelje iz hleva le v klavnicu, in da mora biti pri tem strogo ločena od zdrave živine. Za manj okuženo živino velja za zakon 10 letnih mesecev, za zelo okuženo in bolno živino pa rok 15 dni.

Naslednji člen določa, da bo okuženo živino, zaradi izplačila prispevka, ocenila posebna komisija. Sedmi člen določa, da bodo morali prizadeti živinorejci predložiti prošnjo v dveh izvodih (eno na kolkovanem papirju, drugo pa na navadnem papirju) pokrajinskemu veterinarju, da bodo dobili prispevek. Razen tega pa bodo morali predložiti tudi potrdilo o zakolu. Prispevek bodo dodelili, če bo živina poslana za zakol v določenem roku in če jo bodo živinorejci nadomestili v roku dveh mesecev z zdravno živino. Za zdravno živino se šteje živina, ki izhaja iz hlevov, kateri imajo uradno priznanje, da so zdravi. Osmi člen določa, da živinorejci, ki nimajo več kot 10 glav govej živine, bodo morali poleg prošnje za prispevek vložiti tudi legalno potrdilo o številu govej živine, ki jo imajo. Pri tem pridejo v poštev tudi teleta v starosti do treh mesecev.

Deveti člen med drugim določa, da ne bodo dodelili prispevka za uvoženo živino, če je bila bolezen ugotovljena v roku 30 dni od uvoza; za živino, ki je poginila ali je bila zaklana v nujnih primerih: za živino, ki ni bila nadomeščena v roku 60 dni z zdravno živino, itd.

Vaščen je tudi člen 11, ki pravi, da bodo lastniki hlevov, ki so bili po predpisnem številu pregledov

proglášeni za zdrave, prejeli o tem uradno potrdilo. Naslednji člen pravi, da lastniki zdravih hlevov lahko izklopijo taka potrdila za trgovsko valorizacijo svoje živine in mlečnih izdelkov.

Dekret o borbi proti bruceloz predvsem poudarja, da je ta borba na prostovoljni podlagi in da morajo zainteresirani predložiti pokrajinskemu veterinarju zadevno prošnjo. Tudi za brucelozo velja podobna pravila kot za tbc glede kontrole in prispevkov za zaklano okuženo govedo.

Naslednji člen določa, da se za potrebe informacije obrne na tajništvo KZ in ZMP in da se izloji asanacije živinorejce.

SLIVNO

Ne moremo reči, da zaostajamo v gradnji za okoliškimi vasi. Si sicer one gradbene živahnosti kot v Sesljanju, vendar je vas narasla za 3 nove domove. Precej sredstev je šlo v preureditve domov. Ker pa se naši ljudje lotijo tega in onega dela, so se ustrezni izdatki za kmetijsko zmanjšali. Z obnavljanjem si

vas nadeva bolj pisano lice. Če bi imeli bolj civilizirane ceste proti Sesljanju, Mawhinjam, Prečniku in Sempolju, bi bil tujski promet primerno bolj živahen. Žal pa je s to zadevo tako, da lahko rečemo, da se hrib umaja, a poti se ne zganjejo. Popravljane poti z gramozom pomeni v našu razmerah dvojno prevaro: za občinsko blagajno in vrnike. Tudi naši klanici, ki smo jih nekoč popravili «z roboto», ostajajo le še v mapi. Nam pa se koristi, ker se še držimo matere zemlje in jo pravilno vrednoti tudi mladina: vrednoti jo in kar je le, tako stojiš in ne pognalo, torej tudi našo kulturno imovino. Zato imamo «Frante izpod grmade», ki so se javnosti že predstavili.

Seveda nas kot takšne zanima tudi vprašanje letine. Glede tega bi za letošnja letina ocenja sicer reči. Nakosili smo precej krme (sena, detelje, otave), kar je v naših razmerah, ko se ukvarjamo z živinorejo, velikega gospodarskega pomena. Dobro hlev igra v umni živinoreji veliko vlogo, vendar ni vse, kar ima živina svoje priložnosti zahteve. Vidimo, da je paša zanj po življenju in to glede na hrano in zdravje.

Letošnji vinski
pridelek na Tržaškem

Naj k članku «Ob zaključku trgatve na Tržaškem» (nedeljska št. 16, dn. od 2. okt.) dodamo še to poročilo:

Letošnja trgatve se je končala mnogo prej kot prejšnja leta; konec septembra se je že zaključila. Mogoče je ponekod izostal refosk, ker so dotični gospodarji želeli čim boljšim crnino, torej čim bolj zrelo grozdje. Sicer ni lahko navesti niti slika o letini, kar je bila krajeno različna, kar je odvisno od mnogih okoliščin — razen vremena od nastanka (zaroda), sorte, bolezni itd., vendar velja glede količine oceniti srednje letine. Da ne bo letos «šume» so vinogradniki vedeli že, ko se je pokazal zarod, bil je bolj redek kot prejšnja leta. Vreme je bilo za trto v splošnem primerno, a v času cvetenja se je zaradi ponedelja osul. Sicer je to pri nas pogost pojav. Najbrž pa ni temu vedno vzrok neprimerno vreme, ampak še prej nepravilno razmerje hranil v zemlji. To je vinogradnikom pre malo znano, če ne celo neznano. Gre za vprašanje, ki ga je treba seveda po možnosti reševati še sedaj — v jeseni, ko s kopom trto tudi gnojimo. Našem hlevskemu gnoju na-

važno najbolj primanjkuje fosforna hrana. To je razmeroma več v stranski črni v kokuših in sploh v gnoju perutnine. Zato je dobro z njim mešati hlevski gnoj. Fosfor pa damo trti v obliki rudninskega gnojila: s Tomaževim žlindro ali s superfatom, prvo sedaj (ker je težko topljiv), drugo na pomlad. Takšno gnojenje pripomore k boljšemu cvetenju in oploditvi.

Mošta torej ni bilo dosti, in to ne samo zaradi redkega zaroda, ampak tudi zaradi majhne sočnosti grozdja. Vinogradniki se temu pojavu — ki mu rečejo mesnatost — ne sočno grozdje — čudijo in se presecenčijo, češ da je trta imela dovolj vlage.

Grozdje je bilo na splošno zdravilo in je tudi dobro dozorelo. To pa sta dva krepka pogoja za kakovost vinskega pridelka. V kolikor bi naleteli na nekakovosten pridelek, bi krivda padla na dotičnega vinogradnika, kot kletarja. Upajmo, da takih primerov ne bo in da bo po naših osmih ali petih letih prijetno tiho kraško belo vino in, na pomlad, še bolj prijetno in osvežujoče črno črnino (refosk).

VESTI IZ BENEŠKE SLOVENIJE

Slovenske otroke bi morali
poučevati v njihovem jeziku

Struktura špeterskega učiteljskega se spreminja

Na špeterskem učiteljskem je v jesenskem roku diplomiralo 25 dijakov, in sicer: Paolo Bonamigo, Letizia Cappanera, Elfi Coren, Emanuela De Candia, Stefano De Luca, Orlando De Luca, Carletto Dolso, Tedolinda Genero, Luciana Iussa, Bruna Iussa, Gabriella Peppè, Giannina Petric, Anna Platta, Albina Coren, Ivano Zanuttig, Lucia De Marco, Lucia Maggioni, Leda Pagnossin, Maria Carla Pavoni, Antonietta Prata, Anna Sacchi, Attilio Scocco, Giovanni Zampese. Od teh jih je kar 17 dijakov izven naših dolin in samo 8 domačinov. Učiteljske v Spteru je torej doživelo globoko spremembo glede porazdelitve svojih dijakov, ki niso več čisto iz naših dolin in za katere so pred 90 leti ustanovili učiteljske prav v sredi med beneskimimi Slovenci, v sredi same «Slavije», kakor so uradno imenovali takrat Benaško Slovenijo. Dijski prihajajo torej iz notranjosti Italije v Sptero, kamor jih pošiljajo njihove italijanske družine, da tu diplomirajo za učitelje. Benaški Slovenci se obratujejo hrbet temu učiteljskemu, ker ne daje učiteljske diplome, da se bodo mlade učiteljske moči zaposle. Učiteljske pa tudi ni v 90 letih izpolnilo svojo nalogo, da bi poitalijančilo Nadliške doline. Čemu so potemtakem ustanovili to učiteljske in s čim je opravičen njegov obstoj, ki ni izpolnil nobene izmed svojih nalog, ki so jih vladali nacionalisti in ne nekoliko tudi ustanovitelji na visokih mestih v državnem aparatu.

Slovenska občina je za 21 svojih hribovskih vasi s pomočjo deželne podpore organizirala avto-busno službo za prevoz v dolino v srednje in strokovne šole mladine iz teh vasi. Vsako jutro odhajajo dijak v obvezno srednjo šolo v Sv. Lenart, v strokovno šolo v Sptero in še v druge srednje šole v Cedadu in Spteru. Dijske v Matuljuru in Strmici odprejo že ob sedmih zjutraj in jih pripeljejo do Sptera. Prav tako vozijo dijske iz Maser in Trémana, ki pa jih pripeljejo do Cepesice. Iz Cepesice in Sptera pa vse skupaj vozijo v dolino.

Ti avtobusi s solsko mladino se srečujejo z avtobusi, ki prevažajo delavce iz raznih vasi sovodenjske občine od Cepesice pa do doline, ki jih odloži v vasi: Manzano, Sv. Ivan ob Nadli, Corno di Rosazzo, in še v razne druge kraje v Purlanji, kjer imajo tovarne s poštvo, noži in drugimi redkimi izdelki furianske industrije. Tako bo tudi v drugih občinah Benaške Slovenije, če bodo kdaj zdeli in poslani uspešni ustanovitvi industrijske cone v neposredni bližini naših krajev. Za sedaj teh delavcev ni mnogo in mora hoditi večina še vedno v Nemčijo, Svico in drugam v tujino na delo.

V čedaskem solskem okrožju je prevel službo solskega nadzornika dr. Agostino Picot, to bo spet solski nadzornik v čedaskem okrožju, kjer govori večina obrabvalstva materino slovensko narčje. Italijanske narodnosti, s prav bi moral biti po modernih solskih metodah učni jezik materin jezik prebivalstva. To vodo posameznim nadzornikom, didaktični ravnanje in vsi učitelji. Uspehi s sedanjim učnim jezikom, ki ni materin, so zelo bedni in ne morejo doseči niti približno uspehov pri učencih s italijanskim materinim jezikom. Zato ne morejo naučiti slovenske učence niti toliko italijanske, da bi jim to koristilo v življenju na delu v Italiji. Nekdanji nacionalisti zanos na utopističnih je mislil je napravil mnogo zla slovenskemu prebivalstvu, ker niso mogli iz dosežanih nepedagoških sistemom doseči od učencev tistih rezultatov, ki bi jih lahko z uporabo materinega jezika. V političnih strankah in v javnem mnenju se je še toliko spremenilo položaj, da se v interesu prebivalstva preneha s sedanjim načinom. Dr. Picot je kot novi solski nadzornik na meji napravil veliko dobrega v korist ureditve solskih razmer, če bo obveščal oblasti o potrebi

reform v smislu italijanske ustave za te učence z materinim slovenskim narčjem, a tudi dajal potrebna navodila podrejenim didaktičnim ravnanjem, da opuste nekdanjo odklonilno stališče do materinega slovenskega narčja, vsaj v prvih dveh razredih ter da ga upo, rabljajo zato, da bi se učenci s pomočjo materinskega naučili boljše italijanske in drugih predmetov kot pa dosedaj, ko so oti prav zaradi svojega nižjega šolskega znanja diskriminirani v šoljenju. Je že tako, da tudi tu nestrpnost nacionalizem rodi zlo prebivalstvu in nepriljetnosti državi.

Solsko skrbništvo v Vidmu je priobčilo vrstni seznam 308 učnih moči na osnovnih solah svojega območja, ki se niso stalni učitelji. Med njimi jih je nekaj tudi iz Benaške Slovenije. Marina Qualizza, Gabriela Paussa, Pauletig, Maria Luisa Zuffertli, Giuliana Poltrino, Dina Bergnach, Francesca Floreani, Luigina Blasich, Clelia Venturini, Clives Osmagh, Lida Perto, Isma Sellan, Luciana Crisietig, G. Maria Obalia, Valeria Gubana, Trusnach, Liliana Osmagh, Paola Iussa, Silvana Chiabai, Luciana Blasutig, Vilma Marsen, Maria

Cedernac, Giacomina Osmagh, Lo-rezana Sabot, Raimondo Domenig, Dina Bergnach, Rosa Iussig, Gina Felettig, Floreancig, Franca Tomasetig.

Mnogo več pa je diplomiranih učiteljskih moči po dolinah Benaške Slovenije, ki sploh niso na nobenem seznamu in tudi nimajo nobene možnosti, da bi sploh moge kdaj vršiti svoj učiteljski poklic. Ker bodo tudi letos zaprli nekaj šol, ali pa razredov zaradi pomanjkanja otrok, bo se teže priti tudi do začasnega zaposlitve v

Vasici Laze in Trinko ležita nad 700 m visoko v občini Dreka. V takih vaseh rado zmanjka vode ob sušnih dnevih, ker voda v prodnem svetu hitro odteče ali pa ker velike vode ob močnih polnih livah pokvarijo kmetijske vodovode. Vse to je se zgodilo domačemu vodovodu, ki je uslužoval tako, da ni prišlo ničesar iz pip. Občina Dreka je kljub kroničnemu pomanjkanju svojega proračuna le našla sredstva za popravilo vodovoda. Od velikega vodovoda Pojanja, ki napaja pol Furlanije, so poklicali delavce strokovnjake, ki so kmalu popravili vodovod, tako da so ljudje v jesenskem času spet oskrbljeni s potrebno vodo.

Ledinja

(Nadaljevanje s 3. strani)

odrezavo, kakor je še nikoli ni silal, in ga pri tem z obema rokama držal za laket.

«Pa si mi objuljaba, da ne boš delala neumnih scen», je zaklical Morris. «Po mojem je tole neumna scena».

«Ti sam delaš neumne scene. Do zdaj te še nisem ničesar prosil. Za tako predlogo odkladava poroko». In bilo ji je v slast, ker je lahko ugotovila, da ga je do zdaj tako malo prosila; imela je občutek, da ji to zdaj daje pravico, da lahko toliko trdnje vztraja. Morris je malo pomislil. «No, naj bo; se pravi, da ne bova več govorila o tem. Kupčijo bom torej uredil pisмено». In začel je gladiti svoj klobuk, kakor bi se mislil posloviti.

«Torej ne poudaš?» Spet se je postavila predenj in se zagledala vanj.

Morris pa se še zmeraj ni mogel odločiti misli na to, da bi se sporekel z njo; potlej bi bilo vse skupaj še najbolj preprosto. Upril ji je pogled v privzdignjeni obraz in kolikor je le mogel grdo nagrbčati čelo. «Ni nič obzirna; menda me ne boš tiranizirala». Vendar je popustila v vsem, kakor je bila njena navada. «Res je, nisem obzirna; dobro vem, da sem preveč nadležna. Pa ni mogoče to naravno? Saj gre vendar samo za hip».

«Tudi v kratkem trenutku lahko napraviš nepopravljivo škodo. Ko prihodnji pridem, se potrudim in bodi mirnejša».

«In kdaj prideš?»

«Menda mi ne misliš postavljati pogojev?», je vprašal Morris. «Pridem prihodnjo soboto».

«Pridi jutri», je poprosila Catherine. «Tako rada bi videla, da prideš jutri. Čisto mirna bom», je dodala; in pri tem je bila njena vznemirjenost tolikšna, da je gotovljanje ni bilo brez podlage. Neprilakovan strah jo je popadel; bilo je, kakor da se je v trdnjo združilo ducat sproščnih dvomov, in njena domisljaja je z njim samim skokom premagala velikansko razdaljo. Za hip se je z vsem svojim bistvom spojila v željo, da bi ga obdržala pri sebi v sobi.

Morris je sklonil glavo in jo poljubil na čelo. «Kadar si mirna, si čudovita», je rekel, «kadar

pa si nasilna, te sploh ni mogoče spoznati».

Catherine si je vroče želela, da bi v nji ne bilo nobene nasilnosti, razen v srcu, ki ji je razbijalo in si ni mogla nič pomagati pri tem; in nadaljevala je, kolikor je mogla ljubeznivo: «Mi obljubiš, da jutri spet prideš?»

«Rekel sem v soboto!», je odgovoril Morris in se nasmešnil. Za hip je poskušal nabrati čelo v gube, potlej pa se spet nasmejati; sam ni vedel, kaj naj stori.

«Ja, tudi v soboto», je odgovorila in se poskušala nasmešniti. «A še prej jutri». Odsel je proti vratom in Catherine je hitro stopila za njim. Z ramo se je naslonila na vrata; zazdelo se ji je, da bo storila ne vem kaj, samo da ga bo zadržala.

«Če jutri ne bom mogel priti, boš gotovo rekla, da te varam», je dejal.

«Kaj pa bi te moglo zadržati? Lahko prideš, če je hočeš».

«Imam vendar svoje delo — nisem postopalec!», je ostro zaklical Morris.

Njegov glas je bil tako oster in nenaraven, da se je obrnila stran in ga neoblegno pogledala; in potlej je hitro položila roko na klobuk. Imel je občutek, kakor da dobesedno beži pred njo. V hipu pa je bila že spet tik ob njem in mu zapečeta z glasom, ki ni bil nič manj prediren, čeprav je bil tihi: «Morris, zapusti me misli!».

«Ja, za nekaj časa».

«Za kako dolgo?»

«Dokler se ne spametuješ».

«Tako ne bom nikoli pametna».

In poskusila ga je še dlje zadržati; skoraj sta se že ruvala: «Ne pozabi, kaj sem naredila!», je zavpila. «Morris, zaradi tebe sem zapustila vse drugo».

«Pa boš spet vse dobila nazaj».

«Ne bi tako govoril, če ne bi imel kaj za bregom. In kaj je to? Kaj se je zgodilo? Kaj sem ti storila? Zakaj si se tako spreminjal?»

«Pisal ti bom — tako bo najbolje», je zajecjal Morris.

«O, ne bo te več nazaj!», je zaklicala in planila v jok.

«Draga Catherine», je rekel, «migar ne verjamem tega. Objuljubi mi, da se bova še videla». In posrečilo se mu je, da se ji je izmuznil in zaprl vrata za seboj.

W. SOMERSET MAUGHAM

26.

ČUDOVITA ŽENSKA

«Strahovito sem žejem. Dovolite mi, da popijem kozarec šampanjca».

Julija je za trenutek obmolnila. Končno je to njegov kupe in prav tako je njegov šampanjec. Navadno je tako, kadar nekemu ponudiš mezinec...

«Prosimo lepo».

Natočil si je kozarec, prižgal cigareto in sedel na rob postelje. Julija se mu je hočeš nočeš umaknila, da bi lahko udobneje sedel. Španec se je primaknil, kar je bilo povsem razumljivo.

«Tam v nobenem primeru ne bi mogel zaspati», je dejal. «Nekdo neverjetno nadušljivo sope. Ljubše bi mi bilo, če bi smrčal. Če smrči, ga imaš pravico prebuditi».

«Zares, zelo mi je žal».

«Oh, zame ni važno. Če bom močno zaspan, bom legle pred vašimi vrati na hodniku».

«Bržkone pričakujete, da ga bom povabila, naj spi kar tu».

«Pomisli! Julija. Šumim, da je to juho vnaprej pripravil. Ne, iz tega ne bo nič, dragi moj». Potem je rekla: «Zelo romantično, toda neudobno».

«Vi ste izredno privlačna ženska».

Bila je srečna, da ima svilen spalnico srajco ter da se še ni bila namazala s kremo. To še tembolj, ker si še ni bila izmislila prejšnje sminkice. Ustnice je še zmeraj imela živorce in bila je več kot prepričana, da s to svetliko nam vzglavljam

ni videti ravno grda. Odmrnila mu je malce ironično: «Če mislite, da vam bom dovolila spati pri meni, zato ker ste mi odstopili svoj kupe, živite v hudi zmoti».

«Kakor želite, seveda. Sicer pa, zakaj ne?»

«Zato, ker jaz nisem izredno privlačna ženska v tem smislu».

«Sicer pa, kakšna ženska pa ste?»

«Zvesta žena in nežna mati».

Nalhost je zavzdihnil.

«Tedad mi ne preostane drugega, kakor da vam želim lahko noč».

Ogorek cigarete je potlačil v pepelnik, jo prijel za roko ter poljubil. Juliji je to povzročilo zelo čuden, dražljiv občutek. Brada jo je ščegotala in dražila. Tedaj se je Španec sunoma sklanil nad njo ter jo poljubil na usta. Od brade mu je vel nenavaden, zadušljiv vonj; ni si bila na jasnem, če jo privlači ali odbija. Toda vse skupaj se ji je zdelo nenavadno čudno: še nikoli se ni poljubljala z bradatim moškim. Hkrati se ji je zdelo zelo to silno nedostojno. Španec je ugasil luč.

Od nje je odšel, ko so skozi spuščene zavese sončni žarki naznanjali novi dan. Julija je bila umirjena duševno in telesno.

«Ko pridem v Cannes, bom prava pravcata razvalina».

In kako strašno je tvegala. Utegnil bi jo bil umoriti ter jo ukrasti bisere. Vroče in hladno ji je postalo obenem, ko se je spomnila na vse nevarnosti, ki so ji pretile. Vendar tudi on baje potuje v Cannes. Kaj, če se ji bo spet pridružil ter jo nadlegoval? Kako bo to znanstvo pojasnila svojim prijateljem? Dolly ga verjetno ne bo trpela. To je dobro čutila. Verjetno jo bo spet poskusil izsiljevati. In kaj bo napravila, če bo morebiti vtrajal na tem, da se pustolovščina ponovi? Bil je hudo strasten in vprašal je, kje bo stanovala. Tega mu ni povedala, a če se bo le količikaj potrudil, o čemer ni dvoma, jo bo v mestecu, kakršno je Cannes, zlahka srečal. Izključeno ni, da se ne bi kje srečala. Utegnil bi jo zasledoval. Če je zares vanjo tako zaljubljen, kakor je zatrljavljal, je

popolnoma neverjetno, da bi jo pustil v miru. Še več, ti tuji so tako nezadržani in utegnili bi ji uprizoriti celo strahovite scene. Tolažilo jo je edino to, da bo ostal v Cannesu samo za velikonočne praznike. Seveda, Julija bo rekla Dolly, da je zelo utrujena in se bo prve dni počitnic raje zadrževala doma in na vrtni.

«Kako sem sploh mogla biti tako nespametna», se je Julija jezila nase.

Dolly jo bo pričakala na postaji in če bo Španec tako nepremišljen, da se bo hotel od nje posloviti, bo pojasnila Dolly, da ji je odstopil svoj prostor v spalnem vagonu. Na tem ne bo bilo nič sumljivega. Lepo je, če se človek drži resnice, čimbolj je mogoče. Toda v Cannesu je izstopila velika množica ljudi in Julija je prišla do Dollynega avtomobila, ne da bi bila Španca sploh opazila.

«Za danes nisem ničesar pripravila», je rekla Dolly. «Bila sem prepričana, da boste utrujeni, razen tega sem vas želela imeti štirindvajset ur popolnoma zase».

Julija ji je ljubeznivo stisnila roko.

«Čudovito, sedeli bova doma. Obraz si bova namazal s kremo, se sončili in klepetali».

Dolly je že naslednjega dne prejela vabilo za kosilo in bila je z gostiteljem dogovorjena, da se sestaneja v restavraciji na Croissete, kjer bosta popola cocktail.</

Vreme včeraj: najvišja temperatura 22, najnižja 17,3. Ob 18, uri 20,6; zračni tlak 1013,2 stalen, vlaž. 75 odst., veter 5 km jugovzhodnik, nebo pooblačeno, morje skoro mirno, temperatura morja 21,3 stopinje.

Tržaški dnevnik

Beograjsko gledališče

«Ateje 212»

v petek zvečer
v Kulturnem domu

V včerajšnji številki našega lista je bil objavljen članek o programu festivala stalnih gledališč v Firencah. Članek je tudi omajal, da nastopi poleg gledališč iz Berna, Dusseldorfa, Budimpešte, Varšave, Berlina in Turina tudi beograjsko gledališče «Ateje 212». Danes pa lahko javimo, da bo beograjsko gledališče na svojem povratku s festivala nastopilo tudi v Trstu, in sicer v petek zvečer.

Gledališče «Ateje 212» je komorno gledališče, ustanovljeno leta 1956. V devetih letih svojega obstoja je preigralo obsežen mednarodni in domači repertoar. Lani se je preselilo v svojo novo stavbo, za katero je napravil načrt znani režiser in arhitekt Bojan Stupica.

V Trstu bo gledališče «Ateje 212» nastopilo s delom Aleksandra Popovića «Prasidji dir» (Krneči kas), sodobno farso v dveh delih, ki se dogaja «tu in povsod». S tem delom, ki je imelo doslej vsepovsod izreden uspeh, bo gledališče «Ateje 212» nastopilo 20. t.m. tudi v Firencah. V delu nastopajo Ružica Sokić, Miodrag Petrović-Kalja, Bora Todorović in Branka Ferendino. Posebej velja poudariti nastop Petrica Čekića, ki je poznan kot velik beograjski humorist.

Občinstvo opozarjamo na edino predstavo v petek zvečer. Vstopnice bo mogoče rezervirati od torka dalje.

IZREDNI POKRAJINSKI KONGRES SOCIALISTIČNE STRanke

Kongres PSI se je formalno izrekel za socialistično združitev s PSDI

Za združitev je glasovalo 46 delegatov, proti pa eden - Resolucije o zunanji politiki, o sindikalnih vprašanjih in o vprašanjih slovenske manjšine - «Zmerno zadovoljstvo» s sklepi CIPE

Tržaška federacija PSI sporoča, da se je sinoči zaključil izredni pokrajinski kongres PSI, ki je odločil o socialistični združitvi. Kongres se je udeležilo 47 delegatov, od katerih je bilo 46 izvoljenih v raznih sekcijah na osnovi resolucije, ki jo podpira združitev, en delegat pa je bil proti združitvi.

Kongres je začel pokrajinski tajnik Pitloni, ki je v svojem poročilu poudaril, da je ta kongres začel dejanje dolgega procesa združenja, ki bo dokončno zapelovalo na koncem tega meseca v Rimu. Pitloni je še posebno poudaril, da so tržaški socialisti skoraj soglasno sprejeli združitev in je vtrgal na potrebi, da mora Združena socialistična stranka stremeti za tem, da se postavi na čelo delavskega gibanja in vodstva države. V sporočilu je nadalje rečeno, da je Pitloni dejal, da se bo morala združena stranka po eni strani upreti zmerni involuciji Krščanske stranke, po drugi strani pa protislovnosti politiki Komunistične partije.

Pitloni je nato izjavil, da bo morala Združena socialistična stranka prevzeti v Trstu odločujoče stališče v politični razporeditvi ter se postaviti na čelo borbe za gospodarsko obnovo mesta in s tem uveljaviti politiko leve sredine na vno bolj naprednih stališčih tudi v pogledu vprašanj slovenske manjšine. Glede ladjedeljskega vprašanja pa je dejal, da je PSI zmerno zadovoljna s sklepi CIPE, ki predstavljajo prvi korak naprej na poti reševanja osnovnih tržaških gospodarskih vprašanj. Potrebno bo

ODBOR TRGOVINSKE ZBORNICE O SKLEPIH CIPE GLEDE LADJEDELNIŠTVA

Potreba je uresničiti infrastrukture za zagotovitev polne zaposlenosti v Trstu

Proučevanje ukrepov za rešitev trgovinskega sektorja iz krize - Poudarjena važnost operacij v okviru avtonomnega računa in v okviru sejma Alpe-Adria za tržaško zunanjo trgovino

Na svojem sestanku 14. t. m. je odbor tržaške trgovinske zbornice proučil sklepe CIPE glede presoje ladjedeljske industrije in ukrepov v korist tržaškega gospodarstva. Odbor je pri tem ugotovil, da je CIPE sprejel velik del zahtev, ki jih je zbornica navedla v svoji resoluciji z dne 24. avgusta. Ta resolucija je bila zaključni izraz prizadevanj zbornice še iz leta 1960. 61, ki se je v zadnjih dveh letih odražala zlasti v vrsti srečanj in raziskav, študij in poročil, katerih rezultatov so se obirno posluževale tudi oblasti. Trgovinska zbornica je preko svojih organov in svojih uradov že leta 1960, ko so se začeli kazati znaki nevarnosti zmanjšanja ladjedeljske dejavnosti v Trstu, na potrebo modernizacije in racionalizacije ladjedeljske Sv. Marka. 26. v juliju in avgustu 1960 je podvela zbornica odločno vatio težnjo in voljo ter demokratsko stališče republikancev, katerih sedanje plemično ravnanje ne zasluži več nobenega odgovora.

Nato je poseglo v razpravo mnogo delegatov. Sabina Benedetti, ki odgovarja za žensko gibanje PSI, je izjavila, da bo morala združitev pospešiti postopek civilizirane in demokratične preobrazbe italijanske družbe, ki prepočasno napreduje. Dr. Buffalini pa je poudaril, da se bo dokončna politična linija nove družbe stranke odločila v prihodnjih mesecih, vsled česar so nekateri pridržki neosnovani. Poleg tega je govoril tudi o prisotnosti socialistov v sindikatih. O tem vprašanju je govoril tudi Mayer, ki je zavrnil demagoško stališče komunistov in republikancev v zvezi z vprašanjem ladjedeljske. Poudaril je tudi, da mora postati združitev velik ljudski dogodek. Delegat Picot je govoril o vprašanju okrepitve socialističnega tiska. Baza je zavzel kritično stališče do socialistične združitve, medtem ko sta Giacchetti in Ghersi kritizirala predvsem stališče nove stranke do sindikatov in politične politike, ter o odnosih do komunistov.

Za socialistično združitev sta se nato izrekli tudi občinski odborniki Hreščak in prof. Romano. V list, po so posegli še Drossi, Gerli, Pečenko, Kervin, Varin in Mislel.

Za socialistično združitev je glasovalo 46 delegatov, eden pa je bil proti. Z večino glasov so delegati sprejeli tudi listino o združitvi, sta-
nadaljevali z borbo, je dejal Pitloni, zavračajo hkrati vsako kakršnokoli združitev s komunisti. Kongresu je bil izvoljen Fernando Drossi, Pitloni pa se bo udeležil kongresa kot tajnik federacije. Končno so bile odobrene resolucije o zunanji politiki, sindikalnih vprašanjih in o vprašanjih etnične manjšine.

Na sestanku sekcije PSDI pri Sv. Soboti pa je sinoči tudi namestnik pokrajinskega tajnika Di Gioia govoril o vprašanjih socialistične združitve in o nedavnih sklepih CIPE o ladjedeljski preureditvi.

Poleg tega je govoril tudi o prisotnosti socialistov v sindikatih. O tem vprašanju je govoril tudi Mayer, ki je zavrnil demagoško stališče komunistov in republikancev v zvezi z vprašanjem ladjedeljske. Poudaril je tudi, da mora postati združitev velik ljudski dogodek. Delegat Picot je govoril o vprašanju okrepitve socialističnega tiska. Baza je zavzel kritično stališče do socialistične združitve, medtem ko sta Giacchetti in Ghersi kritizirala predvsem stališče nove stranke do sindikatov in politične politike, ter o odnosih do komunistov.

Za socialistično združitev sta se nato izrekli tudi občinski odborniki Hreščak in prof. Romano. V list, po so posegli še Drossi, Gerli, Pečenko, Kervin, Varin in Mislel.

Za socialistično združitev je glasovalo 46 delegatov, eden pa je bil proti. Z večino glasov so delegati sprejeli tudi listino o združitvi, sta-

CRDA v Trzinu. Leta 1965 je zbornica poskrbela za publiciranje dokumentarne študije o ladjedeljski Sv. Marka, ki je bila potem naslovljena na pristojne oblasti skupno z elaboratom o proizvodnih cenah ladjedeljske iz katerega je bilo lahko razvidno: ladjedeljska dejavnost v Trstu je ladjadskim gradnjam, h glavnim realizacijam in tehničnim novostim; prevladujoči pomen ladjedeljske v tržaškem gospodarstvu in njih neposredna in posredna poudarila vloga za celo vrsto specializiranih dejavnosti kakor tudi za tretje dejavnosti (banke, zavarovalnice, prevozi, itd.).

Tedaj so bili izrecno poudarjeni tudi številni negativni ukrepi za zmanjšanje in osredotočenje, ki so bili izvršeni na skoto CRDA, prav tako pa je bila izpodbijana trditve o «obrobnosti» ladjedeljske Sv. Marka s površinskih in proizvodnih primerjavah z ostalimi ladjedeljskimi v državi. Prav tako je bilo načeto tudi vprašanje povprečnih cenami v zasebnih ladjedelnicah, in vprašanje celotnega problema upravljanja v okviru državnih udeležev. Zagovarjane so bile možnosti državnih intervencij v podporo tržaškemu ladjedelstvu sprito zaostalo našega področja. Končno so bile v tej publikaciji poudarjene tudi perspektive pomorskih gradenj in v državnem kot mednarodnem okviru, upoštevajoč letno naraščanje prometa in seveda očiten nujnost modernizacije italijanskega in inozemskega pomorskega brodogradnje.

Trgovinska zbornica je izvedla tudi raziskavo o dopolnilnih zasnovah dejavnosti in pomožnih dejavnostih v funkciji ladjedeljske. Preko svojih predstavnikov in v krajevni delegaciji, ki so ponovno in ponovno odhajali v Rim, je trgovinska zbornica aktivno sodelovala pri zagotavljanju potreb tržaškega gospodarstva ter se tako v Italiji kot v inozemstvu zanimala za iskanje dela tako za CRDA kot za Tržaški arsenal. Zlasti se je zbornica zavzemala za ustanovitve konzorcija med lokalnimi ustanovami za reševanje velikega števila ladjadskih delavcev, kar je sedaj vključeno tudi v program CIPE. Poleg tega je zbornica vodila tudi intenzivno informativno akcijo v inozemskem in italijanskem tisku o vprašanju ladjedeljskega in tržaškega gospodarstva.

Odbor se je nato zadržal tudi pri vprašanju, ki zadeva izvedbo infrastrukture, ki bodo predmet bodočih sklepov CIPE. Vzeto je bilo na znanje povabilo ministra Pieraccinija, ki ga je sprejel tudi vprašanje, naj do konca leta izpolni potrebne ukrepe za odpravo razvoja, da se določitve prednosti in usmeritve pri investicijah v okviru državnega načrtovanja. V tem načrtu bodo lahko vključeni tisti ukrepi, ki bodo lahko zagotovili postopno izboljšanje pogojev za razvoj gospodarstva in zaposlitve. Vendar pa je odbor opozoril, da morajo biti tudi drugi ukrepi, ki jih že predvideva državni zakon in katerih uresničitev se je zakasnila zaradi številnih vzrokov, uresničeni čimprej, da se odstranijo ovire finančnega in birokratičnega značaja.

Poudarjeno je bilo tudi vprašanje zaposlitve in pri tem je bilo treba ugotoviti, da se ni računalo s posledicami ukrepov CIPE za tržaška podjetja, ki so povezana z ladjedeljsko industrijo. Čeprav so vprašanje ne bo aktualno pred letom 1970, je bila poudarjena nujnost, da se poleg pobud, ki jih predvideva program IRI, uresničijo s posredovanjem državnih oblasti tudi vse tiste infrastrukturne pobude, ki lahko resnično služijo vzpostavitvi tržaškega gospodarstva in zagotovitvi takim industrijam nove vire zasluga in dela.

Odbor se je obvezal, da bo še naprej skrbno spremljal uresničevanje načrta IRI in sodeloval v delniški oblasti, da bo Trst čimprej postal središče državnega ladjedeljskega, tako da bo zagotovljeno na zaposlitev tistim strokovnjakom, ki so bili doslej prisiljeni emigrirati iz Trsta in si iskati drugje prihodnjo zaposlitev.

Na predlog odbora za notranjo trgovino in turizem pokrajinskega šporskega konzulata je odbor trgovinske zbornice nato proučil položaj tržaškega gospodarstva s posebnim ozrom na krizo, v kateri se nahaja trgovinski sektor. Odbor je menil, da je potrebno globlje proučiti nekatere gospodarske aspekte tega področja in je v ta namen sklenil ustanoviti odbor, ki bo nadzoroval raziskave in študije, katere so uradi že začeli. Ko bo to delo opravljeno, bo odbor poskušal, da bo na sestankih z zainteresiranimi kategorijami obširno prikazal ukrepe, ki so potrebni za razvojno politiko trgovinskega področja.

Dr. Caidassi je nato poročal o svojih potovanjih in razgovorih v zadnjem času, zlasti o razgovoru s predsednikom Finsider, s katerim je bil predmet razprave tudi izdelovalstvu «containeer»-ov, kakor tudi s predsednikom ESSO dr. Cazanizano s katerimi je razpravljal o predvideni gradnji metanovoda v Tržaškem zalivu. Glede vprašanja «containeerjev» je bil odbor obveščen o potovanju v Trst, kjer je študijskega odbora v okviru zbornice, ki bo proučil posebne aspekte teh modernih prevoznih sredstev.

Dr. Vatta je podal poročilo o

sejma Alpe-Adria za tržaško zunanjo trgovino

vprašanjih zunanje trgovine in odbor je izrazil željo, da bi bili čimprej proučeni predložitve zbornice ministru za zunanjo trgovino glede operacij v okviru avtonomnega obmejnega računa in glede sejma Alpe-Adria. Te trgovske operacije so se namreč raznih razlogov zavstavi, vendar bi jih morali pristojni vladni organi skrbno podpirati zaradi važnosti, ki jih predstavljajo za področje tržaške zunanje trgovine.

31. oktobra bo minister za gospodarstvo in prevoze delne vlade Bavarske predaval v veliki dvorani tržinske zbornice o medsebojnih odnosih med Bavarsko in področjem zgornjega Jadrana.

Za 21. in 22. oktober je bil najavljen prihod skupine industrijske in trgovinskih operaterjev Rotary Cluba iz Celovca v Trst. Skupina bo obiskovala tržaške pristaniške naprave in industrijsko cono.

10. t. m. se je mudil v Trstu odvetnik Freyborn avstrijske družbe za načrtovanje in gradnjo predora pod pogorjem Ture. Srečanje je bilo koristno, ker so razpravljali o tiskovni razpravi, ki jo je bil v Trstu, ki jo je v veliki meri zanimal naša pristančiska.

Na uradno italijanske zveze trgovinskih zbornic v Rimu je odbor določil Carla Martinolija za svojega zastopnika pri študijskem odboru za pristanško delo in plovbo, dr. Nestora Iljinija pa za člana odbora za pomorske operacije in za okuženje voda. V dve študijski skupini za «containeerje» pri ministrstvu za trgovsko morarstvo pa so bila kot zastopniki zbornice imenovana in. Remo Colautti in dr. Adriano Miglani.

ZBOROVANJA KPI
Ob 10.15 v Ul. A. Grandi, ob 10.15 v Ul. Boveto 45, ob 11. uri v Ul. Zorotti, ob 11. uri v Gabrovu, ob 11. uri v Ul. Schiaparelli 66, ob 11.30 v Ul. Forl, nastopi športnemu igrišču, ob 11.30 na Konkonejski reči 63.

Med KD in KPI
javna debata o ladjedelništvu

Tiskovni urad Krščanske demokracije je sporočil, da bodo zaključili medministrskega odbora za gospodarsko načrtovanje (CIPE) o ladjedelništvu predmet javne debate med demokristijanskimi in komunističnimi voditelji. V sporočilu je rečeno, da je tržaška komunistična partija reagirala na načrt, ki ga je pripravil KPI, negativno in s ostrih demonstracijami. Da bi sppravili razpravljanje o ladjedelništvu, je predlagal, naj bi na tej javni debati zastopala KD in KPI politična tajnika Botteri in Sema ter parlamentarca, ki sta se udeležila diskusije v poslanski zbornici o dogodkih 8. oktobra v Trstu, Belci za KD in Marina Bernetti za KPI.

Vsrednjavi svetnik KD Rinaldi je včeraj zvečer med svojo intervencijo na sešedu sekcije KD na Opčinah poudaril, da bo tudi ta debata priložnost, da se KPI in KD spoprijeta vodu KD, da pristaja na njo. V sredo se bodo sestali demokristijanski in komunistični predstavniki, ki bodo pripravili debato za katero vlada seveda veliko zanimanja. V tem pripravljavljeno stanku bosta KD zastopala podpredsednik Coloni in vsrednjavi svetnik Rinaldi, KPI pa Crevatin in Jelka Gerbec.

Dr. Vatta je podal poročilo o

Včeraj-danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 15. oktobra se je v Trstu rodilo 13 otrok, umrlo pa je 12 oseb. Umrli so: 80-letna Luigia Sciuka vd. Ghemetti, 81-letna Margherita Peresson, 75-letni Luciano Selva, 41-letni Salvatore Colarich, 70-letni Stefano Macorig, 59-letni Leo Plesien, 85-letna Maria Lissiak, 80-letna Maria Petruzzi vd. Busechian, 63-letna Nedda Vezzu por. Cordella, 68-letni Vincenzo Forleo, 60-letni Stefano Lo Presti, 88-letna Maria Maroston por. Piazza.

OKOLICI: Šofer Dante Muran in uradnica Alda Ascarl, varilec Pietro Marchesi in delavica Laura Foncia, mehanik Piero Ambrosi in gospodinja Novella Bonifacio, sodni konestabli.

URARNA - ZLATARNA

LAURENTI

Trst, Largo S. Santorio, 4
Tel. 723340

Bogata izbira najboljših svetskarskih znakov ur in zlatnine ZA POROKE IN KRSTJE

Poseben popust!

Giuseppe Contino in trgovka Guglielma Tamario, uradnik Enrico Zoratto in delavica Elia Vaglieri, trgovci Tullio Scheri in gospodinja Maria Rosa Mesiano, uradnik Raniero Toffolo in delavica Niva Fancello, delavec Mario Zappi in frizerka Bruna Luisi, hoteljski tajnik Walter Rabboldi in blaginjskarka Anita Tolio, zidar Dario Ciuk in baristka Giovanna Rojac, nameščevalci Milan Vatecni in gospodinja Sonia Perini, čestnik SPI Sergio Borghi in gospodinja Maria Stefani, podčastnik finančne straže Mauro Affanni in gospodinja

vprašanjih zunanje trgovine in odbor je izrazil željo, da bi bili čimprej proučeni predložitve zbornice ministru za zunanjo trgovino glede operacij v okviru avtonomnega obmejnega računa in glede sejma Alpe-Adria. Te trgovske operacije so se namreč raznih razlogov zavstavi, vendar bi jih morali pristojni vladni organi skrbno podpirati zaradi važnosti, ki jih predstavljajo za področje tržaške zunanje trgovine.

31. oktobra bo minister za gospodarstvo in prevoze delne vlade Bavarske predaval v veliki dvorani tržinske zbornice o medsebojnih odnosih med Bavarsko in področjem zgornjega Jadrana.

Za 21. in 22. oktober je bil najavljen prihod skupine industrijske in trgovinskih operaterjev Rotary Cluba iz Celovca v Trst. Skupina bo obiskovala tržaške pristaniške naprave in industrijsko cono.

10. t. m. se je mudil v Trstu odvetnik Freyborn avstrijske družbe za načrtovanje in gradnjo predora pod pogorjem Ture. Srečanje je bilo koristno, ker so razpravljali o tiskovni razpravi, ki jo je bil v Trstu, ki jo je v veliki meri zanimal naša pristančiska.

Na uradno italijanske zveze trgovinskih zbornic v Rimu je odbor določil Carla Martinolija za svojega zastopnika pri študijskem odboru za pristanško delo in plovbo, dr. Nestora Iljinija pa za člana odbora za pomorske operacije in za okuženje voda. V dve študijski skupini za «containeerje» pri ministrstvu za trgovsko morarstvo pa so bila kot zastopniki zbornice imenovana in. Remo Colautti in dr. Adriano Miglani.

ZBOROVANJA KPI
Ob 10.15 v Ul. A. Grandi, ob 10.15 v Ul. Boveto 45, ob 11. uri v Ul. Zorotti, ob 11. uri v Gabrovu, ob 11. uri v Ul. Schiaparelli 66, ob 11.30 v Ul. Forl, nastopi športnemu igrišču, ob 11.30 na Konkonejski reči 63.

Med KD in KPI
javna debata o ladjedelništvu

Tiskovni urad Krščanske demokracije je sporočil, da bodo zaključili medministrskega odbora za gospodarsko načrtovanje (CIPE) o ladjedelništvu predmet javne debate med demokristijanskimi in komunističnimi voditelji. V sporočilu je rečeno, da je tržaška komunistična partija reagirala na načrt, ki ga je pripravil KPI, negativno in s ostrih demonstracijami. Da bi sppravili razpravljanje o ladjedelništvu, je predlagal, naj bi na tej javni debati zastopala KD in KPI politična tajnika Botteri in Sema ter parlamentarca, ki sta se udeležila diskusije v poslanski zbornici o dogodkih 8. oktobra v Trstu, Belci za KD in Marina Bernetti za KPI.

Vsrednjavi svetnik KD Rinaldi je včeraj zvečer med svojo intervencijo na sešedu sekcije KD na Opčinah poudaril, da bo tudi ta debata priložnost, da se KPI in KD spoprijeta vodu KD, da pristaja na njo. V sredo se bodo sestali demokristijanski in komunistični predstavniki, ki bodo pripravili debato za katero vlada seveda veliko zanimanja. V tem pripravljavljeno stanku bosta KD zastopala podpredsednik Coloni in vsrednjavi svetnik Rinaldi, KPI pa Crevatin in Jelka Gerbec.

Vsrednjavi svetnik KD Rinaldi je včeraj zvečer med svojo intervencijo na sešedu sekcije KD na Opčinah poudaril, da bo tudi ta debata priložnost, da se KPI in KD spoprijeta vodu KD, da pristaja na njo. V sredo se bodo sestali demokristijanski in komunistični predstavniki, ki bodo pripravili debato za katero vlada seveda veliko zanimanja. V tem pripravljavljeno stanku bosta KD zastopala podpredsednik Coloni in vsrednjavi svetnik Rinaldi, KPI pa Crevatin in Jelka Gerbec.

Ljudska prosveta
Prosvetno društvo elvan Cankara obvešča, da bo v ponedeljek, 17. t. m., ob 20.45 važna odobrova seja Priporočamo odbornikom točno in polnoštevilno udeležbo.

Prosvetno društvo «Slavica» se zahvaljuje govornikom, pevskim zborom, dolinskemu kvartetu, godbam na pihala ter vsem, ki so pripomogli, da je proslava društva dobro uspeša.

Dr. Vatta je podal poročilo o

Včeraj-danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 15. oktobra se je v Trstu rodilo 13 otrok, umrlo pa je 12 oseb. Umrli so: 80-letna Luigia Sciuka vd. Ghemetti, 81-letna Margherita Peresson, 75-letni Luciano Selva, 41-letni Salvatore Colarich, 70-letni Stefano Macorig, 59-letni Leo Plesien, 85-letna Maria Lissiak, 80-letna Maria Petruzzi vd. Busechian, 63-letna Nedda Vezzu por. Cordella, 68-letni Vincenzo Forleo, 60-letni Stefano Lo Presti, 88-letna Maria Maroston por. Piazza.

OKOLICI: Šofer Dante Muran in uradnica Alda Ascarl, varilec Pietro Marchesi in delavica Laura Foncia, mehanik Piero Ambrosi in gospodinja Novella Bonifacio, sodni konestabli.

URARNA - ZLATARNA

LAURENTI

Trst, Largo S. Santorio, 4
Tel. 723340

Bogata izbira najboljših svetskarskih znakov ur in zlatnine ZA POROKE IN KRSTJE

Poseben popust!

Giuseppe Contino in trgovka Guglielma Tamario, uradnik Enrico Zoratto in delavica Elia Vaglieri, trgovci Tullio Scheri in gospodinja Maria Rosa Mesiano, uradnik Raniero Toffolo in delavica Niva Fancello, delavec Mario Zappi in frizerka Bruna Luisi, hoteljski tajnik Walter Rabboldi in blaginjskarka Anita Tolio, zidar Dario Ciuk in baristka Giovanna Rojac, nameščevalci Milan Vatecni in gospodinja Sonia Perini, čestnik SPI Sergio Borghi in gospodinja Maria Stefani, podčastnik finančne straže Mauro Affanni in gospodinja

Slovensko gledališče v Trstu

Kulturni dom

XXII. sezona 1966-1967

OTVORITVENA PREDSTAVA

MAKSIM GORKI

NA DNU

drama v štirih dejanjih

Prevod: PAVEL GOLIA

Scena: NIKO MATUL

Kostumi: ANJA DOLENCEVA

Glasbena oprema:

MARIAN VODOPIVEC

Režija JOŽE BABIČ

Danes, 16. t. m. ob 18. uri (abonma nedeljski popoldanski)

V soboto, 22. t. m. ob 21. uri (sindikalistična abonma)

V nedeljo, 23. t. m. ob 16. uri (okoliški abonma)

V sredo, 26. t. m. ob 20. uri (študentski abonma)

ZARADI TEHNIČNO ORGANIZACIJSKIH OVIR JE OKOLIŠKI ABONMA PRENESEN NA NEDELJO, 23. t. m. (Prvotno je bilo javljeno, da bo 16. t. m.)

ABONMAJI ZA SEZONO 1966-1967 so na razpolago v Kulturnem domu vsak dan od 12. do 14. ure.

Prodaja vstopnic od 12. do 14. ure eno uro pred pričetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma. Tel. 734265.

SLOVENSKI DIJASKI DOM

obvešča vse zainteresirane, da se prične baletna šola v torek, dne 18. oktobra t.l. ob 17. uri.

Kdor se želi na novo vpisati, prosimo da se javi istega dne v upravi Dijskega doma.

Ob 20-letnici obnove društva priredi SPDT 23. oktobra članski izlet v Rakov

Skupljanje s skupnim jubilejnim kosilom ter vabi vse stare in nove člane, posebno pa bivše odbornike, da se izleta udeležijo.

Izletnike bo vodil po Rakovem Skočjanu prof. Franc Habič iz Postojne. Vpisovanje in rezervacija kosila do četrtega zvečer v Tržaški knjižarni.

Šolske vesti

Sola Glasbene matice. Prva vaja otroškega pevskega zbora v Trstu bo v petek 21. oktobra ob 18. uri v šolski dvorani v Ul. R. Marja 29.

Otroški pevski zbor na Opčinah pa bo pričel z vajami v sredo, 19. oktobra ob 15. uri v običajnem prostoru. Vljudno vabimo k čim številnejši udeležbi tudi otroke, ki niso členi glasbene šole.

Razna obvestila

Danes v novi dvorani v Ul. Maddonia 10 ob 16. do 22. ure ples z gostestromi «The man mistry» in «The jaguars».

Tržaški filatelistični klub «L. Ko. hirs» v sredo, 19. t. m. ob 19. do 20. ure, bo redni sestanek v prostori kluba, Ul. del Montecchi 6. Do preklica so nedeljski sestanki uklenjeni iz tehničnih razlogov. Vsi člani, ki še niso prevzeli zadnjih novotrajnih sidra, na prihodnjem sestanku Dobrodošli slovenski filatelisti, ki še niso člani kluba.

Ljudska prosveta

PO DOKONČNIH PODATKIH TRGOVINSKE ZBORNICE

V prvih osmih mesecih dosegel promet po morju 4.173.956 ton

Ta promet je za okrog 278.000 višji od lanskega v enakem razdobju - Povečal se je tudi promet po železnici

Tržaška trgovinska zbornica je objavila dokončne uradne podatke o pomorskem in železniškem blagovnem prometu na našem področju v preteklem avgustu. Iz teh podatkov je razvidno, da je blagovni promet po morju dosegel v prvih osmih mesecih letošnjega leta 4.173.956 ton (k čemu pristojeva še 111.559 ton goriva, ki so ga vrčali na ladje, ter 12.577 ton živil in drugih potrebščin za njihove posadke in potnike). V primerjavi s prometom v ustreznem razdobju lanskega leta, ko so v pristanišču zabeležili 3.896.949 ton, smo letos pridobili okoli 278.000 ton novega prometa.

V dovozu so letos zabeležili 3.038.905 ton prometa (lani je ta postavka znašala 2.810.383 t), v odvozu pa 1.135.051 (lani 1.086.111) ton. Po vsem tem gre pripisati letošnjemu prirastku predvsem povečanju dovoza blaga, medtem ko se je odvoz povečal le za nekaj ton. Največjo postavko v dovozu so predstavljali surovi petroleji in derivati (1.186.770 ton), drugo mesto pa so zavezale železne rude (480.589 ton), tretje gorilno olje in derivati (280.130 ton), dalje je bil razmeroma močan dovoz kore, medtem ko je dovoz lesa dosegel 23.981 ton, dovoz kave 44.136 ton, itd. V odvozu so v prvih osmih mesecih prevladovali proizvodi čistilniške industrije, lesa, papirja, strojev, umetnih gnojil in nekatere druge blagovne vrste.

V železniškem prometu so v prvih osmih mesecih letošnjega leta zabeležili 1.269.637 ton blaga v obeh smereh, medtem ko je znanal promet v ustreznem razdobju lanskega leta 1.065.160 ton. Na tem področju smo po vsem tem pridobili okoli 200.000 ton novega prometa. V dovozu je promet narasel s 475.309 na 504.952 ton, v odvozu pa s 589.851 na 764.685 ton. Glede porazdelitve prometa med posamezne zvezne države pa kažejo statistični podatki za prvih osem mesecev naslednjim razvoju:

ŽELEZNIŠKI PROMET V RAZDOBJU JANUAR - AVGUST 1966 (v tonah)	Dovoz	Odvoz	Skupaj
Avstrija	222.541	230.508	453.049
Italija	141.471	142.153	283.624
Češkoslovaška	25.906	236.379	262.285
Zahodna Nemčija	45.431	65.792	111.223
Jugoslavija	29.059	27.218	56.277
Švica	15.643	23.555	39.198
Madžarska	9.498	29.486	38.984
Druga države			
Skupaj	504.952	764.685	1.269.637

Trgovsko podjetje «MANUFATURA» Nova Gorica
priredi danes

Modno revijo

s sodelovanjem NAJBOLJŠIH KONFEKCIJSKIH PODJETIJ
v SEZANI na vrtu hotela «TRIGLAV»
ob 19.30 uri • Po reviji ples • Igra domači orkesterV primeru slabega vremena bo revija
v notranjih prostorih hotela «TRIGLAV»

RIELLO GORILNIKI

pri
Agenciji v Trstu
ORO P. I. OTELLO
Ulica F. Severo 30 • Tel. 61-786
GORILNIKI NA NAFTO - TIT
IN
KLIMATSKE NAPRAVE

KINO «IRIS» PROSEK

predvaja danes, 16. t. m. ob 16. uri Cinemascope barvni film:

Due mafiosi contro Goldfinger

(DVA MAFIJCA PROTI GOLDFINGERJU)
Briljantna komedija
Igrajo: FRANCO FRANCHI, CICCIO INGRASSIA, GLORIA PAUL, ANDREA BOSIC in DAKAR il Coreano

KINOVIZIŽU

predvaja danes, 16. t. m. ob 16. uri Eastmancolor dylascope film:

Angelica alla corte del re

(ANGELICA NA KRALJEVEM DVORU)
Igrajo: MICHELE MERCIER, JEAN LUIS TRINTIGNAUT in GIULIANO GEMMA

KINO PROSEK-KONTOVEL

predvaja danes, 16. t. m. ob 16. uri barvni film:

MADAME X

Najbolj pretresljiv film v tem letu
Igrajo: LANA TURNER, JOHN FORSYTHE in RICCARDO MONTALBAN

Kino na Očelah

predvaja danes, 16. t. m. ob 15.30 uri Technicolor Techniscope western film:

IL RITORNO DI RINGO

(RINGOV POVRATEK)
Igrajo: GIULIANO GEMMA, FERNANDO SANCHE, HALLY HAMMOND, NIEVES NAVARRO in GEORGE MARTIN

V ponedeljek, 17. t. m. ob 18. uri ponovitev filma:

IL RITORNO DI RINGO

(RINGOV POVRATEK)

Goriško-beneški dnevnik

IZDELAN JE PROGRAM OBISKA DRŽAVNEGA POGLAVARJA

V OKVIRU DEŽELNEGA PROGRAMA

Predsednik Saragat
22. oktobra na GoriškemOb 11.15 sprejme predstavnike oblasti na prefekturi
Župan Martina bo pozdravil visokega gosta na Gradu
Predsednik bo verjetno govoril delavcem CRDA

Na goriški prefekturi so na sestankih, ki so jih imeli s funkcijami urada za ceremonialni predstvedstvo republike, izdelali program obiska predsednika republike Saragata na Goriškem, ki ga bo prefekt dr. Princivalle poslal predsedstvu vlade v Rim.

Predsednik Saragat je s pomočjo podtajnika za notranje zadeve dr. Ceccherinija pregledal te predloge in odobril naslednji program:

V soboto 22. oktobra ob 9.10 bo predsednik Saragat odpotoval iz Vidma v Tržič, kamor bo predvidoma prišel ob 10. uri. Ogledal si bo ladjedelnico in po vsej verjetnosti bo govoril tamkajšnjim delavcem, ki so izrazili željo v tem smislu.

Nato se bo predsednik republike ustavil v mirmogrede v Redipugliju ter nadaljeval pot v Gorico, kjer ga pričakujejo ob 11.15 na prefekturi za sprejem predstavnikov oblasti. Nato bo predsednik s spremstvom odšel na goriški Grad, kjer ga bo pozdravil goriški župan in se mu bodo poklonili vsi župani z Goriškega. Ob 16. uri se bo Saragat poklonil padlim pri kostonici na Oslavju, od koder bo odšel v Krmin, kjer bo prisostvoval spominski svečanosti za premirje z Avstrijo, ki je bilo sklenjeno pred 100 leti. Ob 16.30 bo obiskal Verso in Rivolto, kjer bo sedel v letalu in se vrnil v Rim.

Manifestacija za mir

Prihodni nedeljo 23. oktobra bo pokrajinsko zborovanje za mir, ki ga prireja odbor za mir v Vitemu iz Tržiča in Gorice. Karavana avtoz bo odpotovala iz Gradiške ob 9.30 ter bo obšla Krmin in Gorico ter prispela tudi v Tržič. V vseh krajih bodo zborovanja. V Gorici bo govoril dr. Battello, v Tržiču pa prof. Rubino.

Skupen sestanek mestnih predstavnikov PSDI in PSI

Pretekli četrtak zvečer je bil na sedežu PSDI v Gorici skupen sestanek predstavnikov PSDI in PSDI, na katerem so se pogovorili o postopku za ustanovitev enotne socialistične stranke v Gorici. Zlasti so proučili nadaljevanje ukrepov, da bi združili vse social-

VESTI IZ DOBERDOBA

Urnik na županstvu
za poslovanje s strankami

Prijava vina - cepljenje živine - pobiranje davkov

Občinska uprava iz Dobrodobera sporoča, da bo od jutri, 17. oktobra dalje, veljal za poslovanje s strankami v občinskih uradih naslednji urnik: ob delavnikih od 7. do 8. in od 10.30 do 12. ure. Ob nedeljah in praznikih so uradi zaprti. Izven navedenega urnika strank ne bodo sprejemali.

Prijava vina. Na osnovi obstoječih predpisov je goriška prefektura izdala odlok, po katerem so dolžni vsi pridelovalci vina prijaviti vse staro in novo vino, ki ga imajo na zalogi, in sicer po stanju dne 30. novembra. Prijavo je treba napraviti na pristojnem uradu v Ronkah. Potrebne obrazce za prijavo dobijo prizadejani na sedežu Kmečke zveze v Gorici, kakor pomoč pri sestavi prijave same, ki jo je treba napraviti do 10. decembra.

Cepjenje proti rlinavki je že od 1. oktobra v teku tudi za vse goveje živine doberdobske občine. Cepjenje bodo zaključili do 31. decembra. V poštev pride goveja živina od štirih mesecev starosti dalje. Cepivo je dalo pristojno ministrstvo brezplačno. Živinorejci bodo plačali le po 200 lir na žival za stroške zdravnikarja, ki opravlja cepjenje.

Zapadli obrok davkov bodo poravnali jutri na županstvu v Dobrodoberu od 8.30 do 12. ure. Kdor si želi prihraniti pot na davkarstvo lahko izkoristi to priliko.

SPD bo priredilo martinovanje v Kobaridu

Na zadnji odborovi seji Slovenskega planinskega društva v Gorici so se pogovorili tudi o letošnjem martinovanju, s katerim zaključijo društvo vsako leto svojo poletno sezono.

Sklenili so, da bodo kot lani tudi letos imeli martinovanje v Kobaridu, v dvorani hotela «Zvezdica», kjer je dovolj prostora za vse udeležence, ki jih ni malo, ker se tako člani kot prijatelji radi udeležijo te zabavne prireditve. Tudi letos bo na programu tombola z lepimi dobrotami, skupna večerja in zabava ob zvokih harmonike. Že v nekaj dneh bodo začeli z vpisovanjem

Petletni načrt za ceste
in potrebe slovenskih vasi

Slovenski predstavniki v krajevnih upravah so že dosegli konkretne uspehe

Na eni izmed prihodnjih sej bo pokrajinski svet razpravljal o petletnem načrtu za ureditev turističnih cest v goriški pokrajini. Gre za uresničevanje deželne zakona števil 32 iz leta 1965, po katerem bo deželna uprava prispevala nekaj milijard za ureditev turističnih cest na celotnem ozemlju dežele. Zakon, prvi te vrste v deželni zakonodaji v Italiji, je dobil obširna priznanja in ostale dežele ga nameravajo posnemati. Poteguje se za ureditev (berl asfaltiranje) že obstoječih cest turistične značaja (v zakonu so podrobno našteje turistične «vrline» teh cest) in deželna uprava bo lahko prispevala do 80 odstotkov vsote, potrebne za ureditev teh cest. Ostalo bo morala dati občina ali pokrajina, to je upravná enota, ki je lastnik ceste.

Oba deželna odbornika za turizem, najprej socialdemokrat Dulci, nato sedanji socialist dr. Giacometti, sta objavila, da bo goriška pokrajina dobila v petih letih določeno nakazilo za dve cesti v Brdih. Pri cesti Sovodnje - Peč pa je treba nekoliko dopolniti načrt, ker je cesta pri izhodu na državno cesto pri Rupi preveč ozka zaradi tamkajšnjih gramozne jame in ker zahteva ustrezni predpisi tako razširitev ceste. Zaradi tega bo potreben nekoliko večji strošek od predvidenega. Na vsak način bo tudi za to cesto kmalu prišel denar. Naj se tu omenim, da je denar, ki je bil nakazan za ceste Oslavje - Steverjan, le prvi obrok: s tem denarjem bodo namreč uredili oporne zidove in bodo ceste nekoliko razširili; šele z drugim nakazilom, ki ga morajo ustrezni organi šele odobriti, bo poskrbljeno za asfaltiranje.

Ni bilo čisto slučajno, da so vse tri ceste, ki jih je pokrajinski odbor lani uvrstil med prve, na ozemlju, kjer prebiva slovensko prebivalstvo. Sedaj se postavlja pred nas naloga, da v petletni načrt uvrstimo tudi druge ceste, ki tečejo po ozemlju naseljenim s slovenskim prebivalstvom.

Nasi ljudje vedo, da so ceste v naši pokrajini po dolgem in počez skoraj vse asfaltirane in da so slovenske vasi v tem pogledu na zadnjem mestu. Prejšnje oblasti so se kaj malo brigale za potrebe slovenskih vasi. Aktivni problem reševanja upravnih problemov v slovenskih vaseh se je pričel z levim centrom tako v Rimu kot pri nas in to sem naglasil že v članku, ki ga je Primorski dnevnik objavil v letošnji novoletni številki. Asfaltiranje vaskih cest v doberdobski in sovodenski občini je sad prizadevanja goriških socialistov pri ustreznem ministrstvu v Rimu. Prav tako je zaslug socialistov asfaltiranje ceste iz Rubij na Vrh. In končno tudi uvrstitev tren cest po slovenskem ozemlju je sad vključitve socialistov v krajevne organe oblasti. Slovenci smo prav zaradi socialistične zahteve lani ob pogajanjih za lev center, da morajo biti tudi slovenski socialisti zastopani v krajevnih organih oblasti, dobili ustrezno pomoč in oporo znotraj teh oblastvenih organov.

Dejal sem, da bo pokrajinski svet na eni izmed svojih prihodnjih sej razpravljal o turističnih cestah. Pokrajinski odbor je prav te dni pričel razpravo o tem načrtu.

Pokrajinska uprava je pred meseci zaprosila občine, naj ji sporočijo svoje zahteve. Pokrajina mora namreč po zakonu pripraviti prednostno lestvico, po kateri bodo urejevali turistične ceste. Od občine je prišla cela vrsta zahtev. Ob letem namreč upajo, da bo s tem zakonom zadovoljeno njihovim potrebam.

Ceste, ki tečejo po slovenskem ozemlju in ki so potrebne ureditve, so številne. Ne vem, če bodo vse prišle v poštev v petih letih (v deželnih krogih se že govori, da bo zakon podjalša se pravih petih letih, tako da bodo tudi zamudniki prišli v poštev). Na vsak način je nujno potrebno, da se dosežejo v petih letih poleg že odobrenih tren cest še sledeče: dokončna ureditev in asfaltiranje ceste Oslavje - Steverjan, cesta Pevma - St. Maver, ceste, ki vežejo Vrh z Martinišino in Vrh s spomenikom, tako da bodo Vrhovi ustrezno povezani z vsemi asfaltiranimi cestami, ki vodijo v nišino, cesta iz Dobrodobera v Jamlje ob jezeru v poštev bo prišla še cesta, ki vodi z Bukovja v Jazbine in dalje ter nekatere ceste za Krminsko goro. Obstaja še nujnost povezave Dobrodobera z Redipuglijo in Folja-

Dejal sem, da bo pokrajinski svet na eni izmed svojih prihodnjih sej razpravljal o turističnih cestah. Pokrajinski odbor je prav te dni pričel razpravo o tem načrtu.

Pokrajinska uprava je pred meseci zaprosila občine, naj ji sporočijo svoje zahteve. Pokrajina mora namreč po zakonu pripraviti prednostno lestvico, po kateri bodo urejevali turistične ceste. Od občine je prišla cela vrsta zahtev. Ob letem namreč upajo, da bo s tem zakonom zadovoljeno njihovim potrebam.

Ceste, ki tečejo po slovenskem ozemlju in ki so potrebne ureditve, so številne. Ne vem, če bodo vse prišle v poštev v petih letih (v deželnih krogih se že govori, da bo zakon podjalša se pravih petih letih, tako da bodo tudi zamudniki prišli v poštev). Na vsak način je nujno potrebno, da se dosežejo v petih letih poleg že odobrenih tren cest še sledeče: dokončna ureditev in asfaltiranje ceste Oslavje - Steverjan, cesta Pevma - St. Maver, ceste, ki vežejo Vrh z Martinišino in Vrh s spomenikom, tako da bodo Vrhovi ustrezno povezani z vsemi asfaltiranimi cestami, ki vodijo v nišino, cesta iz Dobrodobera v Jamlje ob jezeru v poštev bo prišla še cesta, ki vodi z Bukovja v Jazbine in dalje ter nekatere ceste za Krminsko goro. Obstaja še nujnost povezave Dobrodobera z Redipuglijo in Folja-

Dejal sem, da bo pokrajinski svet na eni izmed svojih prihodnjih sej razpravljal o turističnih cestah. Pokrajinski odbor je prav te dni pričel razpravo o tem načrtu.

Pokrajinska uprava je pred meseci zaprosila občine, naj ji sporočijo svoje zahteve. Pokrajina mora namreč po zakonu pripraviti prednostno lestvico, po kateri bodo urejevali turistične ceste. Od občine je prišla cela vrsta zahtev. Ob letem namreč upajo, da bo s tem zakonom zadovoljeno njihovim potrebam.

Ceste, ki tečejo po slovenskem ozemlju in ki so potrebne ureditve, so številne. Ne vem, če bodo vse prišle v poštev v petih letih (v deželnih krogih se že govori, da bo zakon podjalša se pravih petih letih, tako da bodo tudi zamudniki prišli v poštev). Na vsak način je nujno potrebno, da se dosežejo v petih letih poleg že odobrenih tren cest še sledeče: dokončna ureditev in asfaltiranje ceste Oslavje - Steverjan, cesta Pevma - St. Maver, ceste, ki vežejo Vrh z Martinišino in Vrh s spomenikom, tako da bodo Vrhovi ustrezno povezani z vsemi asfaltiranimi cestami, ki vodijo v nišino, cesta iz Dobrodobera v Jamlje ob jezeru v poštev bo prišla še cesta, ki vodi z Bukovja v Jazbine in dalje ter nekatere ceste za Krminsko goro. Obstaja še nujnost povezave Dobrodobera z Redipuglijo in Folja-

Dejal sem, da bo pokrajinski svet na eni izmed svojih prihodnjih sej razpravljal o turističnih cestah. Pokrajinski odbor je prav te dni pričel razpravo o tem načrtu.

Pokrajinska uprava je pred meseci zaprosila občine, naj ji sporočijo svoje zahteve. Pokrajina mora namreč po zakonu pripraviti prednostno lestvico, po kateri bodo urejevali turistične ceste. Od občine je prišla cela vrsta zahtev. Ob letem namreč upajo, da bo s tem zakonom zadovoljeno njihovim potrebam.

Ceste, ki tečejo po slovenskem ozemlju in ki so potrebne ureditve, so številne. Ne vem, če bodo vse prišle v poštev v petih letih (v deželnih krogih se že govori, da bo zakon podjalša se pravih petih letih, tako da bodo tudi zamudniki prišli v poštev). Na vsak način je nujno potrebno, da se dosežejo v petih letih poleg že odobrenih tren cest še sledeče: dokončna ureditev in asfaltiranje ceste Oslavje - Steverjan, cesta Pevma - St. Maver, ceste, ki vežejo Vrh z Martinišino in Vrh s spomenikom, tako da bodo Vrhovi ustrezno povezani z vsemi asfaltiranimi cestami, ki vodijo v nišino, cesta iz Dobrodobera v Jamlje ob jezeru v poštev bo prišla še cesta, ki vodi z Bukovja v Jazbine in dalje ter nekatere ceste za Krminsko goro. Obstaja še nujnost povezave Dobrodobera z Redipuglijo in Folja-

Dejal sem, da bo pokrajinski svet na eni izmed svojih prihodnjih sej razpravljal o turističnih cestah. Pokrajinski odbor je prav te dni pričel razpravo o tem načrtu.

Pokrajinska uprava je pred meseci zaprosila občine, naj ji sporočijo svoje zahteve. Pokrajina mora namreč po zakonu pripraviti prednostno lestvico, po kateri bodo urejevali turistične ceste. Od občine je prišla cela vrsta zahtev. Ob letem namreč upajo, da bo s tem zakonom zadovoljeno njihovim potrebam.

Ceste, ki tečejo po slovenskem ozemlju in ki so potrebne ureditve, so številne. Ne vem, če bodo vse prišle v poštev v petih letih (v deželnih krogih se že govori, da bo zakon podjalša se pravih petih letih, tako da bodo tudi zamudniki prišli v poštev). Na vsak način je nujno potrebno, da se dosežejo v petih letih poleg že odobrenih tren cest še sledeče: dokončna ureditev in asfaltiranje ceste Oslavje - Steverjan, cesta Pevma - St. Maver, ceste, ki vežejo Vrh z Martinišino in Vrh s spomenikom, tako da bodo Vrhovi ustrezno povezani z vsemi asfaltiranimi cestami, ki vodijo v nišino, cesta iz Dobrodobera v Jamlje ob jezeru v poštev bo prišla še cesta, ki vodi z Bukovja v Jazbine in dalje ter nekatere ceste za Krminsko goro. Obstaja še nujnost povezave Dobrodobera z Redipuglijo in Folja-

Dejal sem, da bo pokrajinski svet na eni izmed svojih prihodnjih sej razpravljal o turističnih cestah. Pokrajinski odbor je prav te dni pričel razpravo o tem načrtu.

Pokrajinska uprava je pred meseci zaprosila občine, naj ji sporočijo svoje zahteve. Pokrajina mora namreč po zakonu pripraviti prednostno lestvico, po kateri bodo urejevali turistične ceste. Od občine je prišla cela vrsta zahtev. Ob letem namreč upajo, da bo s tem zakonom zadovoljeno njihovim potrebam.

Ceste, ki tečejo po slovenskem ozemlju in ki so potrebne ureditve, so številne. Ne vem, če bodo vse prišle v poštev v petih letih (v deželnih krogih se že govori, da bo zakon podjalša se pravih petih letih, tako da bodo tudi zamudniki prišli v poštev). Na vsak način je nujno potrebno, da se dosežejo v petih letih poleg že odobrenih tren cest še sledeče: dokončna ureditev in asfaltiranje ceste Oslavje - Steverjan, cesta Pevma - St. Maver, ceste, ki vežejo Vrh z Martinišino in Vrh s spomenikom, tako da bodo Vrhovi ustrezno povezani z vsemi asfaltiranimi cestami, ki vodijo v nišino, cesta iz Dobrodobera v Jamlje ob jezeru v poštev bo prišla še cesta, ki vodi z Bukovja v Jazbine in dalje ter nekatere ceste za Krminsko goro. Obstaja še nujnost povezave Dobrodobera z Redipuglijo in Folja-

Dejal sem, da bo pokrajinski svet na eni izmed svojih prihodnjih sej razpravljal o turističnih cestah. Pokrajinski odbor je prav te dni pričel razpravo o tem načrtu.

Pokrajinska uprava je pred meseci zaprosila občine, naj ji sporočijo svoje zahteve. Pokrajina mora namreč po zakonu pripraviti prednostno lestvico, po kateri bodo urejevali turistične ceste. Od občine je prišla cela vrsta zahtev. Ob letem namreč upajo, da bo s tem zakonom zadovoljeno njihovim potrebam.

Ceste, ki tečejo po slovenskem ozemlju in ki so potrebne ureditve, so številne. Ne vem, če bodo vse prišle v poštev v petih letih (v deželnih krogih se že govori, da bo zakon podjalša se pravih petih letih, tako da bodo tudi zamudniki prišli v poštev). Na vsak način je nujno potrebno, da se dosežejo v petih letih poleg že odobrenih tren cest še sledeče: dokončna ureditev in asfaltiranje ceste Oslavje - Steverjan, cesta Pevma - St. Maver, ceste, ki vežejo Vrh z Martinišino in Vrh s spomenikom, tako da bodo Vrhovi ustrezno povezani z vsemi asfaltiranimi cestami, ki vodijo v nišino, cesta iz Dobrodobera v Jamlje ob jezeru v poštev bo prišla še cesta, ki vodi z Bukovja v Jazbine in dalje ter nekatere ceste za Krminsko goro. Obstaja še nujnost povezave Dobrodobera z Redipuglijo in Folja-

nom. To so v grobih obrih potreb slovenskih vasi.

Ce se pomen, da je nujna ureditev briskega področja, kraškega področja in področja ob morju, je jasno razvidno, da bodo ceste po slovenskem ozemlju prišle precej hitro v poštev. Lahko jamčim, da bo socialistična skupina, ki je že danes podvojena zaradi združitve socialističnih in socialdemokratskih svetovalec, odločno branila prvenstveno klasifikacijo turističnih cest, ki tečejo po ozemlju slovenskih vasi.

Ureditev teh cest bo zadovoljila nedeljske turiste, kar pa je najvažnejše, zadovoljila bo prebivalce naših vasi, ki so bile doslej zapostavljene.

MARKO WALTRITSCH
pokrajinski odbornikCirkus Darix Togni
v Gorici

Cirkus Darix Togni, ki je razpel svojo veliko streho na Rojeh pri Štandrežu, bo imel danes še dve predstavi, in sicer ob 16. in ob 21. uri. Cirkus ima tudi velik zoološki vrk, ki je stalno odprt.

Danes v Štandrežu
Juventina - Percoto

Danes bo tretji dan tekmovalja goriških nogometašev druge kategorije pokrajinskih diletanov. Na igrišču v Štandrežu se bo ob 15. uri pomerila domača Juventina z ekipo Percoto.

Trener Juventine vabi naslednje igralce, da se javijo na igrišču ob 14. uri: Fagnelli, Molinelli, Rosolen, Ožbot, Ferfolja, Tabaj M., Zezlin, Braido, Klavčič, Tabaj M., Petanj, Collini, Montico in Nanut.

Kino

Gorica

VERDI. 15.15: «Inferno a Caracas», G. Ardissen in L. Angellio, v kinemaskopu in barvah.

CORSO. 15.22: «Il papavero e anche un fiore», Yul Brynner in A. Dickinson; ameriški barvni film.

MODERNISSIMO. 14.30-22.30: «Se tutte le donne del mondo», R. Vallone in M. Lee. Italijanski kinemaskope v barvah.

VITTORIA. 15-21.30: «Posta grossa a Dodge City», Henry Fonda in Joane Woodward; ameriški film v barvah.

CENTRALE. 15-21.30: «I due sanculotti», F. Franchi in C. Ingrassia. Italijanski kinemaskope v barvah.

Tržič

AZZURRO. 14-22: «Viva Gringo», G. Madison, v kinemaskopu in barvah.

EXCELSIOR. 14-22: «A caccia di spie», D. Niven. Kinemaskopski film v barvah.

PRINCIPE. 14-22: «Texas addio», Franco Neri, v kinemaskopu in barvah.

MARCELLIANA. 14-22: «I due sergenti del generale Custer», Franchi in Ingrassia, v barvah.

S. MICHELE. 14-22: «Agente SO 3 - operazione Atlantide», J. Erikson, v kinemaskopu in barvah.

Ronko

EXCELSIOR. 15-22: «4 dollari di vendetta», R. Woods. Barvni film.

RIO. 15-22: «Judith», S. Loren in P. Finch. Kinemaskopski film v barvah.

DEZURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna SORANZO, Verdijev korzo 57, tel. 28-79.

DEZURNA CVELIČARNA

Danes, 16. t. m., je v Gorici odprta cveličarna RENATO GORIAN, Ul. Garibaldi 9, tel. 28-38.

TEMPERATURA VČERAJ

Najvišja 22,2 stopinje ob 15.10, najnižja 12,6 ob 6.50; povprečne višje 81 od sto.

Včeraj-danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

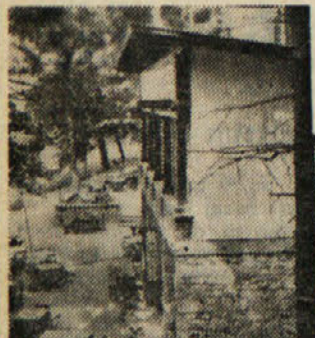
Od 9. do 15. oktobra se je v goriški občini rodilo 21 otrok, umrlo je 11 oseb, porok je bilo 10 in oklicev 6.

ROJSTVA: Antonella Sciotti, Barbara Gasser, Paolo Biondi, Barbara Nanut, Marco Puntar, Cristina Zuppi, Massimo Cravich, Giorgio Milovan, Mariacristina Scannicchio, Marina Cuiot, Rita Testone, Aurelio Sellan, Mauro Raffaeli, David Corbelli, Paolo Medcot, Maria Romina Corbelli, Fabio Pagnutti, Marco Tosolin, Enzo Zonch, Carmelo Rogolino, Manuela Pomo.

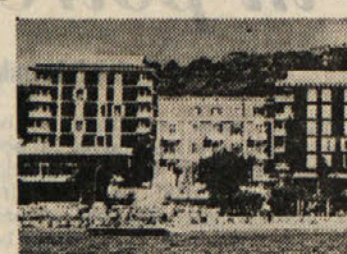
SMRTI: Industrijec 73-letni Oscar Schanbel, 79-letni Simone Milotti, upokojenec 80-letni Giuseppe Pessini, gostinčar 72-letni Giuseppe Lutman, upokojenec 59-letni Giovanni Rocchetti, upokojen

NOTRIVADIM

«Hotel Mantova» Vrhnikia in restavracija Močilnik
vam lepo in poceni postrežeta

HOTEL CENTRAL-RIVIERA PORTOROŽ

Modernne sobe, mednarodna kuhinja, «GRIL BAR» z mednarodnim programom odprt vsako noč razen ob sredah.

Restavracija URŠKA
LJUBLJANA
Privoz št. 11

Pristna domača in mednarodna kuhinja in pijače. Strežajo učenci gostinske šole v narodnih nošah.

Hotel «SOČA» MOST NA SOČI tel. 7

Moderno urejeni hotel • Pristna kuhinja s specialitetami na žaru — goriška postrv • Lep vrt • Vsak dan glasba in ples • Ribolov celo leto • Lastna čolnarna

Restavracija «LIPA» ŠEMPETER (Nova Gorica) tel. 21458
Vedno izbrane jedi in pijače, cene zmerne

NOVA RESTAVRACIJA ŠTERK • AJŠEVICA PRI NOVI GORICI TEL. 21-114
VSAK DAN RAKI — POSTRVI — SPECIALITE NA ŽARU

HOTEL POLDANOVEC
LOKVE PRI NOVI GORICI - Tel. Cepovan 3

Odična peštra hrana • Divjačina • Dobra primorska vina • Moderne sobe • Izposojevalnica rekvizitov za vse športe • Balnišča • Mingolf igrišče • Izposojevanje konj lipican- cev za jahanje • Izleti v naravo.

Ne samo posmrti, na LOKVAH je lepo tudi poletiti!

TRGOVSKO PODJETJE MANUFAKTURA NOVA GORICA

Vam nudi v svojih specializiranih trgovinah:

- MODNI DOM V NOVI GORICI
- MODA IN DOM V SEŽANI

KONFEKCIJO: bombažno, volneno, usnjeno in krzno, prvovrstno KRZNO in raznovrstno PERILO IN PLETENINE.

- Narodna umetnost — Darila stolpnica NOVA GORICA — Izdelke domače in umetniške obrti, ročno izdelane tepihe, idrijske čipke, pletarske izdelke iz šibja, ličja in drugih naravnih materialov

Trgovina NARODNA UMETNOST posluje vsak dan tudi ob nedeljah od 8. do 20 ure.

Hotel BELLEVUE
LJUBLJANA — Telefon 313133

prilagojena cenjenim gostom doma in mednarodno kuhinjo • Terasa • Vrt • S terase lep razgled na Ljubljano.

Hotel ADRIA
ANKARAN (bivši S. Nicolò) VABI

Autovromet Gorica

NOVA GORICA — Tel. 21044
opravlja kvalitetne, hitre in varne prevoze potnikov in tovora doma in v inozemstvu.

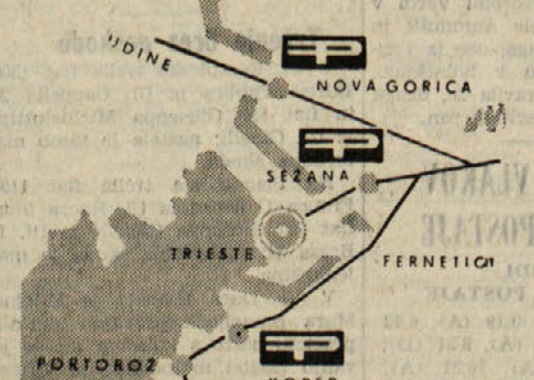
TURISTIČNI URADI V: Novi Gorici, Tolminu, Bovcu, Ajdovščini, Postojni in Sežani vam nudijo vse potrebne informacije in vam hitro in solidno organizirajo izlete po Jugoslaviji in inozemstvu ter nudijo vse ostale turistične usluge.

MARKET

Turisti, izletniki - največjo izbiro blaga za vaše izlete imajo P-MARKETI v

- KOPRU
- SEŽANI
- NOVI GORICI

- PREHRAMBENO BLAGO
- BLAGO ŠIROKE POTROŠNJE
- SPOMINKI
- TRAVEL PAKETI
- BIFE
- MENJALNICA
- 10% POPUST PRI NAKUPU NEPREHRAMBENEGA BLAGA S TUJO VALUTO
- ODPRTO NEPREKINJENO OD 7. DO 20. URE, OB NEDELJI: PA OD 7. DO 11. URE

PREHRANA

HOTEL LEV LJUBLJANA
LEV VOSNJAKOVA 1 TELEF. 310-555

Telegram LEVHOTEL
Telex 31350

KATEGORIJA «A»

Sodobno opremljene sobe • Apartmaji • Restavracije • Restavracijske terase • Dancin- g kavana • Zabavni in artistični program • ples- na glasba • Aperitiv bar • Razgledna terasa • Terasa za sončenje • Bankete in konferenčne dvorane • Čitalnica • Frizerski salon • Menjalnica • Taksi služba • Lasten parkirni prostor • Pristajališče za helikopterje • Boks za pse • Hladilnica za divjačino.

Hotel «TRIGLAV» KOPER — Tel. št. 16

Prvorazredna restavracija, udobne sobe, terasa, zimski vrt, nočni bar s programom.

Priporočamo svoje obrate «GIUSTERNO» z olimpijskim bazenom ter restavracijo «RIZANA» s specialitetami, postvrmi in rečnimi raki.

MEBLO
TRGOVINA S POHIŠTVOM NA DROBN

NOVA GORICA — KIDRIČEVA ULICA 18

PROIZVAJAMO VSE VRSTE POHIŠTVA ZA IZVOZ V NEMČIJO, FRANCijo, ITALIJO IN DRUGE DRŽAVE

NUDIMO: spalne sobe, dnevne sobe, omare za garderobo, divane, naslanjače in znane žimice na vzmeti «JOGI» več tipov.

IZKORISTITE 10% POPUST PRI VSAKEM NAKUPU V TUJI VALUTI • PREVOZI IN CARINSKI STROŠKI SO V BREME KUPCA PO PREDPISIH NJEGOVE DRŽAVE • SPEDIČIJSKE OPERACIJE IZVRŠIMO SAMI • KUPČEM IZ OBMEJNEGA PASU JAMČIMO DO STAVO NA DOM IN MONTAŽO

Ob nakupu pri nas boste prihranili ker se naše cene ZNATNO NIZJE KOT INOZEMSKE

RESTAVRACIJA S PRENOČNICI «SOČA» KANAL — Tel. 8

G. P. SIDRO Piran telef. 73349

nudi odlične specialitete in izbrane pijače v svojih obratih:

- Restavracija «POD ARKADAMI»
- «PRI TREH VDOVAH»
- Restavracija «SIDRO» in kavarna — nočni bar
- «TRI PAPIGE» z internacionalnim programom.

SPLOSNA PLOVBA PIRAN

vzdržuje s svojimi tovornimi potniškim ladjami: redno linijo okoli sveta redno linijo z Južno Ameriko redno linijo z zahodno Afriko ter nudi prevoze po vsem svetu z modernimi transportnimi ladjami od 8.000 do 18.000 ton nosilnosti. Za vse informacije se obrnite na upravo podjetja: «SPLOSNA PLOVBA», Piran Zupaničeva ul. 24 in na naše agente po vsem svetu. Telexi: 035-22, 035-23 Telegrami: Plovba Piran Telefoni: 73-470 do 73-477

DARWIL
najnovejši izum moderne tehnike

SUPERAUTOMATIC s 57 rubini in z 88 rubini

«Luis D'Or» najtanjša ura na svetu

Generalno zastopstvo «LA CLESSIDRA» Trst - Piazza S. Antonio Nuovo N. 4-I nadstropje

Import - Export

Prodaja na veliko in drobno

Velika izbira zlatnine po tovarniških cenah!

Izredni popusti • Garancije

ŠVICARSKA SUPERMARKA

HOTEL SLON LJUBLJANA
TITOVA UL. 10 - TEL. 20641-43

HOTEL Z MODERNIM KONFORTOM • PRIZNANA MEDNARODNA IN NARODNA RESTAVRACIJA • NOČNI BAR Z MEDNARODNIM ARTISTIČNIM PROGRAMOM • KAVARNA • SLAŠČICARNA • KLUBSKI IN BANKETNI PROSTORI

PARK HOTEL GORICA
NOVA GORICA - Tel. 21-442, 21-462

s svojimi obrati: restavracijo, kavarno, Prvorazredna kuhinja • Ples vsak večer razen ponedeljka in barski program

In gostilna «Pri hrastu» gostilna «Zverda» telefon 21-239

ALP HOTEL HOTEL KANIN HOTEL GOLOBAR

nudijo vse hotelske usluge. Priznana domača in inozemska kuhinja. Telef. 21 in 51

Priporočamo tudi obisk hotela «Planinski orel» v Trenti in gostilne v Soči in Logu pod Mangrtom

Hotel GALEB
Restavracija RIBA KOPER

Nudimo vse hotelske usluge. — 10% popust za restavracijske usluge razen ob sobotah in nedeljah.

KADAR OBIŠČETE SLOVENSKO PRIMORJE, ISTRO ALI KVARNERSKO RIVIERO

vam nudi vse vrste turističnih uslug

KOMPAS

KOPER — SKOFIJE — PORTOROŽ — IZOLA — PORČEC — ROVINJ — PULA — RABAC IN OPATIJA

V vseh poslovalnicah lahko kupite tudi kvalitetne turistične spominko, izdelke ljudske obrti ter cigarete in alkoholne pijače svetovnoznanih inozemskih proizvajalcev. V poslovalnicah na obmejnih prehodih pa lahko kupite tudi bencinske bone.

KOMPAS bo vedno najboljši svetovalec na potovanju. Zato se z zaupanjem obrnite na KOMPAS.

URARNE in ZLATARNE SEDMAK

- TRST Viale XX Settembre 16 tel. 96016
- NABREŽINA (center)
- SESLJAN (center)

ZLATI IN SREBRNI OKRASNI PREDMETI

AVTOMEHANIKA AVTOMOBILISTI!

Velika izbira nadomestnih delov za KAROSERIJ odbijajo — nezlomljiva stekla «VIS» polst za oblogo stekla — okviri in gume za tesnjenje avtomobilskih šip — pokrivala za avtomobilska kolesa — kromirane maske — prtižalniki — prevleke — preproge in vse pločevinaste dele za avtomobil. POSEBNE CENE ZA GOSTIŠČNO prodajo! Pojasnila tudi v slovenščini in srbohrvaščini!

Dobite pri **ZANCHI** TRST Via Coronio 4, telefon. 29684

ZLATARNA IN URARNA AVALA
TRST, VIA ROMA št. 22

ZLATO 18 KAR. po najnižjih cenah v mestu. ZLATO ZA ZOBE 22 KAR. URE najboljših znamk od Lit. 2.500 dalje. VELIKA IZBIRA zlatih in srebrnih okrasnih predmetov.

MARCHI Gomina
FONDATA NEL 1912

Trieste
Via della Zonta 9, tel. 23-019
Via Valdivino 33, tel. 31-559
Via Torrebianca 30, tel. 31-559

Velika zaloga gumenega in plastičnega blaga

Avto: Pnevmatike Continental Seiberling, Michelin, Pirelli; po praviloma orodje in pritlikline; preproge; olja; manometri itd.

Šport: Sotori; čolni; zunanji motorji; boje; sklopne postelje; posode za led; naphiljive ležalne blazine; ležalniki; obleke za podvodni lov.

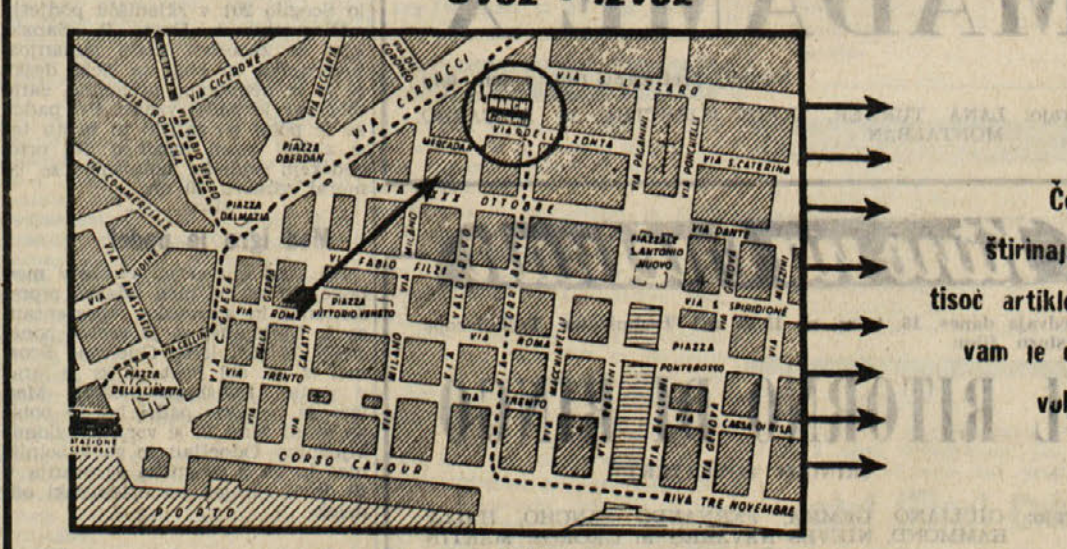
Industrija: Transportni trakovi; jermenji; cevi; fasonski kosi; posode vseh mer; škornji; potapljaške obleke; gumijaste plošče; plastične mase in «plexiglas» (poliakrilno steklo); «molto-pren»; surovine za izdelavo polistirenskih predmetov: polivinil; «smoplen»; polietilen; najlon itd.

Za dom: Vsi predmeti za hišo: preproge; tla; pohištvo; lekarna; zavese; ležalne blazine itd.

Igrače: Obširen sortiment.

Sanitarije: Predmeti za laboratorije in bolnice.

Uvoz - izvoz

Ob nedeljah in ponedeljkih zjutraj je trgovina zaprta